

Inhoudsopgave

Sport op de kaart

pag. 1 - 2

Inleiding en werkwijze

- Inleiding
- Werkwijze

Aansluiten bij landelijke ontwikkelingen

1. Sportontwikkeling

pag. 3 - 5

1.1 Maatschappelijke ontwikkelingen in de sport

1.2 Demografische ontwikkelingen

- Vergrijzing

1.3 Sociaal-economische ontwikkelingen

- Onderwijs
- Welvaart

1.4 Verandering in de tijd

- Meer verplichtingen
- Organisatiegraad vrije tijd
- Informalisering
- Gezondheid

1.5 Sportdeelname

- Landelijke cijfers sport en bewegen
- Lokale cijfers sport en bewegen

1.6 Sportontwikkeling in Lisse

2. Sportvisie

pag. 6 - 7

2.1 Speerpunten

- Sportstimulering ouderen en jeugd
- Gehandicaptensport
- (top)Sportactiviteiten/-evenementen
- Rol van de gemeente

3. Sport integraal

pag. 8 - 10

3.1 Accommodatiebeleid

- Basisvoorzieningen
- Gewenste voorzieningen
- Niet ondersteunde voorzieningen

3.2 Gezondheidsbeleid

3.3 Jeugdbeleid

3.4 Ouderenbeleid

3.5 WMO

4. Sport in Lisse

pag. 11 - 16

4.1 Sportverenigingen in het algemeen

4.2 Sportverenigingen/-scholen in Lisse

- Ledenbestand
- Vrijwilligers/trainers
- Maatschappelijke stage
- SVL
- Knelpunten
- Beleid van de sportverenigingen

4.3 Sportaccommodaties

4.3 Nieuwe ontwikkelingen sportaccommodaties

- Herontwikkeling Sportlaangebied
- Tennishal
- Roeivereniging IRIS
- Herhuisvesten kanovereniging

5. Sportstimulering doelgroepen

pag. 17- 19

- 5.1 Sportstimulering
- 5.2 Gehandicaptensport
- 5.3 Sportstimulering ouderen
- 5.4 Sportstimulering jeugd en jongeren
 - JeugdSportPas/SportZ4U-pas
 - Combinatiefuncties
 - Bijdrage sportieve en sociaal culturele activiteiten

6. Gehandicaptensport

pag. 20 - 26

- 6.1 Sportmogelijkheden voor mensen met een beperking in Lisse
- 6.2 Voorzieningen voor mensen met een beperking in Lisse
- 6.3 Maatregelen die door sportverenigingen worden genomen om sportbeoefening door mensen met beperking mogelijk te maken in Lisse
- 6.4 Ondersteuning sportverenigingen om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken en/of te stimuleren in Lisse
- 6.5 Gehandicaptensport in Lisse
- 6.6 Huidige aanbod gehandicaptensport in Lisse
 - Stichting de Zevensprong
 - Hockeyvereniging Hisalis
- 6.7 Ondersteuning bij nieuwe initiatieven gehandicaptensport in Lisse
 - Gemeente
 - Individuele voorzieningen
 - Gehandicaptensplatform Lisse
 - Fonds gehandicaptensport
 - Gehandicaptensport Nederland
 - Jeugdsportfonds Nederland
 - MEE

7. (Top)sportevenementen

pag. 27 - 28

- 7.1 Bestaande (top)sportevenementen
- 7.2 (Top)sportevenementen en sportpromotie
 - Imago/profileren
 - Sportstimulering
- 7.3 Ondersteuning van sportevenementen
 - Subsidies voor (top)sportevenementen
 - Subsidiecriteria
- 7.4 Sportgala

8. Uitvoering van het sportbeleid

pag. 29

- 8.1 Financiën

Bijlagen

pag. 30 - 43

Sport op de kaart

Inleiding en werkwijze

Inleiding

De maatschappelijke betekenis van sport is aanzienlijk. De sportsector is sterk in ontwikkeling en zoekt steeds meer verbanden met tal van maatschappelijke thema's als onderwijs, volksgezondheid, vergrijzing, integratie en sociale cohesie.

Een gemeentelijk sportbeleid wordt steeds belangrijker, niet alleen voor de sport in Lisse, maar ook voor bovengenoemde maatschappelijke thema's.

In de nota Sport in beeld uit 2007 is een goed beeld verkregen van de georganiseerde sport in Lisse. De gemeente Lisse heeft veel sportverenigingen en investeert flink in goede accommodaties. Sport leeft in Lisse, maar staat nog niet duidelijk genoeg op de kaart! Er zijn relatief veel sportverenigingen in de gemeente Lisse, maar in het kader van de breedtesport ontbreekt het in Lisse aan samenwerkingsverbanden. Er wordt nog onvoldoende samengewerkt tussen de gemeente en sportverenigingen/-organisaties, tussen verschillende sportverenigingen onderling en tussen sportverenigingen en betrokken (sport)organisaties. Daarnaast ontbrak het de afgelopen jaren aan een totaaloverzicht van de sportvoorzieningen, ontwikkelingen en toekomstverwachtingen.

Een goede samenwerking tussen gemeente en sportaanbieders en kwalitatief goede sportaccommodaties zijn belangrijk om een gezond sportklimaat in de gemeente Lisse te creëren. Het optimaliseren van zowel het sportaanbod, de (sport)accommodaties, sportbeleid en sportstimulering vraagt om samenwerking tussen de gemeente, sportaanbieders en andere instanties. Sport is belangrijk voor de samenleving. Sport brengt mensen bij elkaar, sport helpt mensen fit en vitaal te houden, niet alleen lichamelijk maar ook geestelijk. Sport zorgt voor sociale binding en biedt uitdaging. Het maakt daarbij niet uit of de sport op recreatief- of wedstrijdniveau beoefend wordt. Om deze redenen is het belangrijk om te investeren in sport.

Momenteel ontbreekt het binnen de gemeente Lisse aan een gemeentelijk sportbeleid, waarin de activiteiten die plaatsvinden zijn verankerd. Daarnaast vragen nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen de aandacht.

Hopelijk zal deze sportnota bijdragen aan het draagvlak voor het te voeren sportbeleid door de gemeente Lisse om samen met sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties de doelstelling te realiseren om het sportklimaat in Lisse te verbeteren en zoveel mogelijk inwoners te activeren en te stimuleren tot voldoende sport en beweging.

Werkwijze

Bij bespreking van de kadernota 2010 in juli 2009 is prioriteit gegeven aan het maken van een Sportbeleidsplan. Er is een budget voor de uitvoering van het sportbeleid geraamd. Leden van de raad hechten belang aan het stimuleren van gehandicaptensport onder sportverenigingen in Lisse en daarnaast wordt een gedegen sportbeleidsplan als belangrijk toetsingskader gezien ter ondersteuning van beeldbepalende (top)sportevenementen.

In oktober 2009 worden 44 Lissese sportverenigingen/-organisaties aangeschreven. In de brief wordt aangegeven dat het maatschappelijke belang van sport toeneemt en ontwikkelingen in de sport steeds vaker een relatie hebben met andere beleidsterreinen. Verbreding van het belang van de 'sport' is de aanleiding voor het opstellen van een sportbeleidsplan 2010-2013.

Door middel van een vragenlijst hoopt de gemeente Lisse gegevens te verzamelen van de sportverenigingen die als input kunnen worden gebruikt om een kwalitatief en uitvoerbaar sportbeleidsplan op te stellen.

In de vragenlijst worden onder andere vragen gesteld over de samenstelling van het ledenbestand, de sportaccommodaties, de organisatie, gehandicaptensport en sportactiviteiten/-evenementen.

In totaal zijn 44 sportverenigingen/-organisaties aangeschreven en daarvan hebben er 31 gereageerd. De antwoorden van de vragen zijn uitgewerkt en zijn in februari 2010 gepresenteerd aan alle sportverenigingen en andere geïnteresseerden tijdens de bijeenkomst 'Sport in Lisse'.

In april 2010 is de conceptnota vrijgegeven ter inzage en voor inspraak.

Aansluiten bij landelijke ontwikkelingen

De gemeente Lisse vindt het belangrijk om de beleidsnota sport aan te laten sluiten bij landelijke ontwikkelingen en landelijke discussies over sport. In de nota 'Tijd voor sport' geeft het ministerie van VWS aan veel te willen investeren in sport. De nota 'Vernieuwing Lokaal Sportbeleid' is opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en zoomt in op de meerwaarde van sportverenigingen. Uitgangspunt in beide nota's is dat Rijk, provincies en gemeenten zich samen sterk maken voor sport.

De Wmo (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) is een actuele ontwikkeling waarin de nadruk ligt op participatie van mensen in de gemeente Lisse. Het doel van de Wmo is om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te houden. Sport speelt bij de Wmo vooral in preventieve en participerende zin een rol.

De 'Impuls brede scholen, sport en cultuur' is een andere landelijke ontwikkeling. Het kabinet wil samen met gemeenten en met de onderwijs-, sport- en cultuursector een structurele impuls geven aan de realisering van in totaal 2.500 combinatiefuncties¹ in 2012. Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijkelijk te werk wordt gesteld in of ten behoeve van twee werkelden/sectoren. Eén combinatiefunctie bestaat derhalve uit twee delen².

De relatie tussen sportbeleid en andere beleidsterreinen is relatief beperkt binnen de gemeente en deze relatie zou meer benut dienen te worden.

De sportnota zal aansluiten op de landelijke discussie over sport, waarbij sport niet alleen als doel, maar ook als belangrijk middel voor bijvoorbeeld preventieve gezondheidszorg en het bereiken van sociale cohesie wordt gezien.

De gemeente Lisse wil het sportklimaat verbeteren en probeert dit onder andere te realiseren door alle Lissese inwoners te stimuleren deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten voor een actief en gezond leven. De vorm waarin sporten en bewegen plaatsvindt, zoals in georganiseerd, ongeorganiseerd of in commercieel verband is daarbij niet van belang; evenmin als haar karakter; competitief of recreatief. Veel belangrijker is dat burgers in voldoende mate bewegen en sporten. De gemeente Lisse streeft met het stimuleren van de deelname aan sport- en beweegactiviteiten zowel intrinsieke als extrinsieke waarden na. De intrinsieke waarde van sport verwijst naar de kwaliteiten van de sportactiviteit zelf: plezier in bewegen, competitie met anderen, ontspanning, ontplooiing en sportieve grenzen verleggen. De extrinsieke waarde van sport verwijst naar de maatschappelijke betekenis ervan.

Sport speelt een rol in sociale binding en zorgt voor ontmoeting, participatie en interactie op vrijwillige basis. De gemeente Lisse wil sport op de kaart zetten om maatschappelijk rendement te behalen. Het gaat daarbij om maatschappelijke doelstellingen, zoals fitheid en gezondheid, participatie, integratie en gedragsontwikkeling.

Het realiseren van maatschappelijke doelstellingen kan de gemeente niet alleen. De gemeente heeft daarbij de steun van sportaanbieders, het onderwijs en andere maatschappelijke organisaties nodig.

Om iedere inwoner van Lisse, van jong tot oud, gehandicapt en niet-gehandicapt, van recreatief- tot topsporter, te kunnen laten deelnemen aan die sport, waarin hij of zij geïnteresseerd is, zich te ontplooiën, prestaties neer te zetten, een gezonde leefstijl aan te leren of op andere wijzen van sport en bewegen te genieten zorgt de gemeente samen met de aanwezige sportverenigingen-/aanbieders voor voldoende kwalitatief goede binnen- en buitensportaccommodaties met reële tarieven.

¹ Zie paragraaf 5.4.

² Bestuurlijke afspraken Impuls brede scholen, sport en cultuur, ministerie van OCW.

1. Sportontwikkeling

1.1 Maatschappelijke ontwikkelingen in de sport

Mensen tonen op verschillende manieren belangstelling voor sport. Sommigen nemen actief deel aan sport door wekelijks hard te lopen of regelmatig baantjes te trekken in het zwembad. Anderen worden lid van een sportvereniging en sporten in competitieverband of hebben een abonnement bij een fitnesscentrum.

Weer anderen tonen hun betrokkenheid bij sport op een meer 'passieve' manier, door wedstrijden van het eredivisievoetbal te bezoeken of door sportwedstrijden via de media te volgen.

Door maatschappelijke ontwikkelingen veranderen de condities waaronder belangstelling voor sport tot uitdrukking komt. Zo leiden toename van de arbeidparticipatie en de daaraan gekoppelde afname van vrije tijd ertoe dat er minder tijd overblijft om te sporten. Ook kan vergrijzing van de bevolking tot een daling van de sportbeoefening leiden, aangezien ouderen nu eenmaal minder sporten dan jongeren. Daarnaast is het gezondheidsgedrag, in de vorm van al dan niet vet eten, roken en drinken, gerelateerd aan de sportbeoefening. Sport staat niet op zichzelf, maar krijgt vorm in een samenleving die continu verandert.³

Om veranderingen in de sport te verklaren gaan we in dit hoofdstuk in op een aantal belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen.

1.2 Demografische ontwikkeling

Vergrijzing

Minder jongeren en meer ouderen, dat is de kenmerkende ontwikkeling van de leeftijdsopbouw in de Nederlandse samenleving. Gezien de vergrijzing zou men in eerste instantie een dalende sportdeelname verwachten; ouderen doen immers minder aan sport dan jongeren. Maar met de voorspelde groei van het aantal ouderen zal niet alleen het absolute aantal, maar ook het relatieve aantal ouderen dat aan sport doet alleen nog maar stijgen. In de loop van de tijd is immers ook het aandeel ouderen dat sport toegenomen. Dit betekent niet automatisch een ledenwinst voor de sportverenigingen. Ouderen beoefenen namelijk vaak sporten in ongebonden verband zoals fietsen, wandelen en zwemmen. De uitdaging voor sportverenigingen is om een speciaal sportaanbod voor ouderen te ontwikkelen en zo ouderen te bewegen om te komen sporten bij de sportvereniging.

1.3 Sociaal-economische ontwikkelingen

Onderwijs

Naast grijzer en gekleurder raakt de Nederlandse bevolking ook hoger opgeleid. Onderzoek wijst uit dat gezien het feit dat hoogopgeleiden over het algemeen meer aan sport doen dan laagopgeleiden verwacht zou mogen worden dat een verhoging van het opleidingsniveau positieve gevolgen heeft voor de sportdeelname.

Welvaart

Nederland is in financieel opzicht de afgelopen decennia welvarender geworden. Door de gestegen welvaart is een buitenlandse vakantie binnen het financiële bereik van steeds meer mensen gekomen. Voor een deel gaat het hierbij om sportieve vakanties, zoals wintersport en om deelname aan sportevenementen in het buitenland. De toegenomen vakantie-activiteit sluit aan bij een bredere lange termijnontwikkeling, die door Schnabel (2000) is aangeduid met 'intensivering'. Deze ontwikkeling 'verwijst naar de veranderende dynamiek en de toenemende betekenis van de belevingscomponent in het moderne leven. Er moet veel meer in een leven en dat meer moet zowel afwisselend als belonend zijn. De beleving van werk, relaties, het eigen leven en het eigen lichaam, vrije tijd, sport enz. staat steeds sterker in het teken van het verlangen naar een intense en intensieve beleving en ervaring'(Schnabel, 2000).

³ Rapportage sport 2008, Sociaal en Cultureel Planbureau / W.J.H. Mulierinstituut, Den Haag, december 2008

1.4 Verandering in vrije tijd

Meer verplichtingen

Tussen 1975 en 2005 zijn meer mensen gaan werken. Dit heeft ertoe geleid dat men veel meer verplichtingen heeft, waaronder werk, onderwijs en huishoudelijke taken. Toename van de tijd voor verplichtingen betekent dat de gemiddelde hoeveelheid vrije tijd van Nederlanders is afgenomen.

Organisatiegraad vrije tijd

Een van de algemene kenmerken van de vrijetijdsbesteding is de mate waarin mensen zich bij verenigingen aansluiten om gezamenlijk actief te zijn. Dit wordt ook wel de organisatiegraad van de vrije tijd genoemd. In de periode 1995-2007 is de organisatiegraad licht gedaald. Daling van de organisatiegraad in de vrije tijd is een van de manieren waarop de informalisering zichtbaar wordt. Deze brede maatschappelijke trend verwijst naar de 'deinstitutionalisering' van organisaties en organisatievormen. Niet lidmaatschap of fysieke aanwezigheid zullen de belangrijkste criteria van participatie zijn, maar 'entree'(inloggen) en communicatie'(Schnabel 2000). Van duurzame formele organisaties naar vluchtige informele netwerken, zo kan het informaliseringsproces samengevat worden. Dit proces is ook in de sport zichtbaar in de daling van het verenigingslidmaatschap onder sporters, in de stijgende populariteit van 'informele' sporten als fitness, fietsen, zwemmen en golfen en in de gewijzigde bereidheid van vrijwilligers in de sport actief te zijn; liever voor korte en afgebakende klussen dan voor structurele taken (Kalmthout, 2006).

Informatisering

Sport kun je niet alleen beoefenen, maar ook via de media volgen. De ontwikkelingen in mediagebruik zijn enorm. Steeds meer Nederlanders besteden hun vrije tijd aan computeren en internetten. Een nieuwe generatie is opgegroeid met de aanwezigheid van digitale media en wordt ook wel de digitale generatie genoemd. De digitale media zijn een grote concurrent geworden voor de sportverenigingen, omdat de vrije tijd van Nederlanders is afgenomen en de keuzes om sport te beoefenen zijn toegenomen (sporten via de Wii spelcomputer).

Gezondheid

Sport en gezondheid hangen met elkaar samen.

De overheid probeert mensen zich meer bewust te laten zijn van de gevolgen van een ongezonde leefstijl. Gezondheid is een keuze en deze keuze hangt ook samen met de sportbeoefening.

Sport en bewegen vormen een middel om overgewicht te voorkomen of te verminderen.

1.5 Sportdeelname

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft expliciete beleidsdoelstellingen gesteld met betrekking tot sportdeelname. Zo wil de minister dat in 2011 minimaal 65% van de Nederlandse bevolking de RSO-norm⁴ haalt, dat wil zeggen: minimaal twaalf keer per jaar aan sport doet. Tevens wil de minister dat in 2011 minimaal 38% van de Nederlandse bevolking lid is van een sportvereniging.

Landelijke cijfers sport en bewegen

In Nederland wordt meer gesport dan ooit. De sportersmonitor 2008 laat zien dat 77% van de bevolking tussen de 6 en 79 jaar in 2008 minimaal één keer aan sport heeft gedaan, terwijl dit eind jaren zeventig nog op 53% lag. 68% heeft twaalf keer per jaar of vaker een sport beoefend. Voor 65-plussers en mensen met een beperking ligt het percentage dat minimaal twaalf keer per jaar sport fors lager dan voor de bevolking als geheel. De RSO-norm wordt dus niet gehaald door alle doelgroepen.

Twee derde van de sporters doet een individuele beweegsport (fietsen, hardlopen, schaatsen, fitness). Bij jongeren ligt het accent daarnaast meer op teamsporten, bij volwassenen op fitsporten. Ruim twee derde van de sporten beoefent men (deels) vanwege de lichaamsbeweging. Andere belangrijke motieven zijn dat het een leuke activiteit is, de opbouw van conditie en gezelligheid. Voor de helft van de sporters zijn de contacten die zij via de sport hebben gelegd belangrijk in hun sociale leven⁵.

⁴ RSO-norm (Richtlijn Sportdeelname Onderzoek), minimaal twaalf keer per jaar aan sport doen.

⁵ Samenvatting Sportmonitor 2008, Remko van den Doo, Agnes Elling en Remco Hoekman, Mulier Instituut.

Lokale cijfers sport en bewegen

In de nota gezondheidsbeleid 2008-2011 worden in het kader van voldoende bewegen de volgende cijfers genoemd.

In de regio waaronder de gemeente Lisse valt voldoet ruim een derde van de volwassenen van 19-64 jaar niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen⁶ en 6,6% van hen is inactief. (minder dan één keer per week 30 minuten bewegen). Onder de 65-plussers haalt 39% de norm niet en is 20% inactief⁷.

Uit de jongerenpeiling 2008, uitgevoerd door de GGD regio Zuid-Holland Noord komt naar voren dat slechts 21% van de jongeren in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar de Nederlandse Norm Gezond Bewegen haalt⁸. Jongeren die niet sporten kunnen toch de norm Gezond Bewegen halen door bijvoorbeeld regelmatig te fietsen of (huishoudelijk) werk te doen.

Van de jongeren in Lisse sport 81% minstens één keer per week (zowel georganiseerd als georganiseerd), 8% sport minder en 11% sport nooit. Twaalf jarigen sporten het vaakst wekelijks (90%), waarna het percentage daalt met toenemende leeftijd, tot 66% bij de 18-jarigen.

1.6 Sportontwikkeling in Lisse

De landelijke overheid ziet sport als middel om maatschappelijke doelen te verwezenlijken. In de nota sportbeleid stelt de gemeente Lisse vast dat door maatschappelijke ontwikkelingen de sportdeelname zowel positief als negatief beïnvloed worden.

Sport en bewegen zijn belangrijk en gezond en daarom wil de gemeente Lisse sport en bewegen onder alle inwoners van Lisse continu blijven stimuleren.

⁶ De Nederlandse Norm Gezond Bewegen voor volwassenen is minimaal 5 dagen per week 30 minuten matig intensief bewegen.

⁷ Onderzoek gemeenten 2006

⁸ De Nederlandse Norm Gezond Bewegen voor jongeren (tot 18 jaar) is 7 dagen per week minimaal een uur matig intensief bewegen, waarbij de activiteiten minimaal twee keer per week gericht zijn op verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid.

2. Sportvisie

In de afgelopen jaren werd het maatschappelijke belang van sport meer en meer onderkend. Steeds vaker wordt op de sport een beroep gedaan als middel om doelstellingen van andere beleidsterreinen (bijv. jeugdbeleid, volksgezondheidsbeleid, ouderenbeleid) te verwezenlijken. Sport heeft ook raakvlakken met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), het beleid op de Ruimtelijke Ordening, het accommodatiebeleid en het vrijwilligersbeleid. Daarnaast verandert de vraag naar sport tengevolge van onder andere demografische ontwikkelingen en vergroting van de welvaart; de sportmarkt verandert. Ook de samenhang tussen onderwijs en sport krijgt vanaf 2009 van het Rijk een impuls met de mogelijkheid om zogenaamde combinatiefuncties⁹ in te voeren. Al met al zijn er dus meerdere aanleidingen om het sportbeleid in de gemeente Lisse te bekijken en een integraal kader voor de periode 2010 -2013 te formuleren.

In deze sportnota stellen we speerpunten vast die aansluiten bij de huidige sportontwikkelingen. In deze nota zullen de uitgangspunten van het sportbeleid van de gemeente Lisse geformuleerd worden. De vastgestelde speerpunten, doelstellingen en uitkomsten van de vragenlijst¹⁰ bieden handvatten voor de gemeente en hopelijk ook voor de sportverenigingen/-organisatie en andere belanghebbenden om samen tot een nadere uitwerking en uitvoering te komen.

De ambitie van het sportbeleid is om iedere inwoner van Lisse, van jong tot oud, gehandicapt tot niet-gehandicapt, van recreatief- tot topsporter, te kunnen laten deelnemen aan die sport, waarin hij of zij geïnteresseerd is.

Om deze ambitie te bereiken heeft de gemeente de volgende hoofddoelstelling:

“Het verbeteren van het sportklimaat in de gemeente Lisse”.

Om de geformuleerde hoofddoelstelling te behalen en alle inwoners te stimuleren om te gaan sporten en bewegen, moet de gemeente Lisse bepaalde voorwaarden scheppen.

Waarom vinden we het als gemeente belangrijk dat alle inwoners van Lisse kunnen deelnemen aan sport- en beweegactiviteiten? Er zijn eindeloos veel rapporten en artikelen geschreven waarom het belangrijk is om voldoende te bewegen.

De belangrijkste argumenten van de gemeente Lisse om alle inwoners te stimuleren om te gaan sporten en bewegen, zijn:

- Sport zorgt voor sociale cohesie;
- Sport en bewegen bevorderen een gezonde leefstijl en
- Mensen beleven plezier aan sport.

De komende vier jaar richt het sportbeleid van de gemeente Lisse zich op de volgende speerpunten:

- Stimuleren van sporten en bewegen onder ouderen en de jeugd / jongeren.
- Aandacht voor gehandicaptensport. De gemeente probeert de knelpunten op te lossen die sportdeelname van mensen met een beperking kunnen belemmeren.
- Ondersteunen van (top)sportactiviteiten/-evenementen om het sportklimaat in Lisse te verbeteren.

2.1 Speerpunten

Sportstimulering ouderen en jeugd

Sportstimulering ouderen; De gemeente Lisse wil ervoor zorgen dat het sport- en bewegingsaanbod voor ouderen (65+), zowel op projectbasis als binnen reguliere sportverenigingen/-aanbieders wordt uitgebreid. Ouderen worden gestimuleerd en geactiveerd deel te nemen aan sport- en

⁹ Zie paragraaf 5.4.

¹⁰ Naar aanleiding van de speerpunten is in oktober 2009 is een vragenlijst verstuurd naar alle sportverenigingen/-organisaties in Lisse, uitwerking van de vragenlijst zie hoofdstuk 4, 6 en 7. Vragenlijst zie bijlage.

bewegingsactiviteiten. De gemeente wil o.a. sportaanbieders ondersteunen bij het ontwikkelen en opzetten van een passend aanbod voor oudere sporters.

Sportstimulering jeugd; Het doel van de gemeente Lisse is om de jeugd en jongeren te stimuleren en te motiveren om te gaan sporten en te blijven sporten. Hoe eerder kinderen in aanraking komen met sport en bewegen, hoe groter de kans dat kinderen op latere leeftijd blijven sporten en bewegen. Hiermee worden de maatschappelijke doelen, het verminderen van bewegingsarmoede, het tegengaan van overgewicht en het bevorderen van gezond gedrag al op jonge leeftijd gestimuleerd. De gemeente wil zich vooral richten op de jongeren (12-18 jaar), omdat bij jongeren veel uitval is. De gemeente wil binnen de financiële mogelijkheden ondersteuning bieden aan initiatiefnemers die het sportaanbod voor jongeren willen uitbreiden met een trendy en spectaculaire sport(activiteit). Dit kan zowel georganiseerde sportbeoefening als ongeorganiseerde sportbeoefening zijn. Sportstimuleringsprojecten voor de jeugd en jongeren zijn goed uit te voeren binnen het kader van de Brede Scholen en de landelijke Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur.

Gehandicaptensport

De sportdeelname van mensen met een beperking blijft achter in vergelijking tot mensen zonder beperking. De oorzaken, voor zover bekend, hangen vooral samen met de aard van de beperkingen en de mate waarin voorzieningen en randvoorwaarden zijn gecreëerd om sporten en bewegen mogelijk te maken. Afhankelijk van de (mate van) handicap zijn (individuele) aanpassingen nodig. De gemeente Lisse vindt het belangrijk dat sportdeelname, ook voor mensen met een handicap, mogelijk moet zijn. Sporten en bewegen kan een bijdrage leveren aan de gezondheid, participatie en integratie van mensen met een beperking.

(Top)sportactiviteiten/-evenementen

De gemeente wil door middel van het ondersteunen van (top)sportactiviteiten/-evenementen in Lisse het sportklimaat verbeteren in de gemeente Lisse. De gemeente wil de inwoners van Lisse de mogelijkheid bieden om kennis te maken met sport. Door een subsidie beschikbaar te stellen voor nieuwe initiatieven voor (top)sportactiviteiten/-evenementen probeert de gemeente de sportdeelname te stimuleren. Door (top)sportactiviteiten/-evenementen worden de positieve aspecten van sport naar voren gebracht.

Daarnaast wil de gemeente Lisse blijven investeren in kwalitatief goede en kwantitatief voldoende sportaccommodaties. In de nota accommodatiebeleid 2008-2011, 'Een prettig verblijf', staat duidelijk omschreven wat de uitgangspunten zijn voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke (sport)accommodaties.

Ook wil de gemeente de samenwerkingsverbanden tussen sport, zorg, onderwijs en cultuur bevorderen en versterken.

Rol van de gemeente

Het sportaanbod in de gemeente Lisse is te verdelen in breedtesport, topsport en sportevenementen. Wat betreft de breedtesport zijn in Lisse welbekend 44 sportverenigingen/-organisaties actief. Gezamenlijk bieden de sportverenigingen/-organisaties een zeer gevarieerd aanbod bestaande uit diverse sport- en beweegactiviteiten. De gemeente Lisse wil ervoor zorgen dat het gevarieerde aanbod van goede kwaliteit blijft en indien nodig ruimte wordt gecreëerd voor het uitbreiden van het sport- en beweegaanbod. De rol van de gemeente hierin zal vooral regisserend zijn. Regisserend in de vorm van het bij elkaar brengen en stimuleren van verschillende partijen, ontwikkelingen, initiatieven en activiteiten op het gebied van sport en bewegen.

Met betrekking tot de gemeentelijke sportaccommodaties is de gemeente als eigenaar verantwoordelijk voor het vervangen van verouderde sportaccommodaties en ontwikkelen van nieuwe sportaccommodaties.

De gemeente heeft het beheer, de exploitatie en het onderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties uitbesteed.

3. Sport Integraal

Het sportbeleid heeft raakvlakken met andere beleidsterreinen.

Door samenwerking tussen het beleidsterrein sport en de beleidsterreinen zoals volksgezondheid, ouderenbeleid, jeugdbeleid, vrijwilligersbeleid kunnen gemeentebrede doelstellingen bereikt worden.

3.1 Accommodatiebeleid

Steeds meer Lissese inwoners doen aan sport. Sporters hebben accommodaties nodig om te sporten en organisaties die hen daarin begeleiden en eventueel competities opzetten, kortom: sportinfrastructuur.¹¹

Het accommodatiebeleid richt zich op accommodaties, waarvan de sociaal/maatschappelijke sector (welzijn, onderwijs, cultuur en sport) gebruik maakt, omdat in wettelijke en/of beleidsmatige zin de gemeente op deze voorzieningen in meer of mindere mate haar invloed wenst uit te oefenen. De gemeente wil met het accommodatiebeleid onder andere een op vraag en aanbod afgestemd accommodatieniveau voor sportvoorzieningen bereiken, binnen de gestelde (financiële) kaders.

Om een herkenbare en overzichtelijke structuur in het accommodatiebeleid aan te brengen is ervoor gekozen om de voorzieningen onder te verdelen in een drietal categorieën, (A) een basisvoorziening, (B) een gewenste voorziening en (C) een niet ondersteunde voorziening. Per categorie gelden specifieke uitgangspunten voor wat betreft de invulling van het eigendom, het beheer en de financiering. De gymzalen aan de Frans Halsstraat, de Heereweg en de Ruishornlaan, zwembad de Lis en sporthal Meerzicht en de buitensportaccommodaties op sportpark ter Specke¹² zijn basisvoorzieningen. Basisvoorzieningen zijn voorzieningen die (vrijwel) geheel het publiek belang dienen, die in Lisse niet mogen ontbreken en voor iedere inwoner van Lisse toegankelijk moeten zijn. Alle rechtstreeks aan de sport gerelateerde voorzieningen – met uitzondering van de voorgenoemde gymzalen, het zwembad en sporthal Meerzicht – waarbij de sportbeoefening gericht is op een inspanning ter bevordering van de gezondheid, behoren tot de gewenste voorzieningen. Gewenste voorzieningen zijn voorzieningen die in belangrijke mate bijdragen aan een passende invulling van de plaatselijke behoefte, maar niet gerekend kunnen worden tot een kernactiviteit ofwel basisvoorzieningen van de gemeente. Niet ondersteunde sportvoorzieningen zijn de voorzieningen waarin commerciële sportaanbieders gehuisvest zijn. Deze voorzieningen kunnen weliswaar een maatschappelijk nut hebben, maar dragen niet substantieel bij aan het realiseren van het gemeentelijk beleid en dragen niet specifiek bij aan het realiseren van het beleidsmatig vastgestelde gemeentelijk ambitieniveau.

Basisvoorzieningen

De gemeente Lisse acht zichzelf verantwoordelijk voor de basisvoorzieningen. Daarbij past volledig eigendom en verantwoordelijkheid voor het beheer. Het beheer van de sportaccommodaties besteedt de gemeente uit aan een professionele beheerorganisatie. De kosten die zijn toe te rekenen aan de accommodatie (gebouwgebonden kosten) zijn voor rekening van de eigenaar, de gemeente. Tegenover de kosten staan inkomsten in de vorm van (kale) huur. De gemeente streeft naar redelijke tarieven. Wat redelijke tarieven zijn zal moeten blijken uit een uit te voeren benchmark naar tarieven in andere gemeenten voor vergelijkbare sportaccommodaties in soortgelijke situaties. Naast de gebouwgebonden kosten zijn er kosten gerelateerd aan het beheer en het gebruik van de sportaccommodatie (servicekosten). Kosten voor dagelijks en operationeel beheer, het verbruik van gas, water en elektra e.d. Deze kosten worden doorbelast aan de gebruikers. Ook hier probeert de gemeente te streven naar een reële tariefstelling. De huur en servicekosten leiden samen tot de jaarlijks vastgestelde sporttarieven¹³.

De activiteitgebonden kosten zijn de kosten die samenhangen met de activiteiten die door de gebruikers in de accommodatie worden georganiseerd. Deze kosten zijn in beginsel geheel voor rekening van de gebruiker.

¹¹ Rapportage sport 2008, Sociaal en Cultureel Planbureau WJH Mulier Instituut, pag. 126.

¹² In het beheerplan buitensportaccommodaties Lisse 2010-2014 wordt beschreven hoe de gemeente zorgdraagt voor een doelmatig en efficiënt beheer van de buitensportaccommodaties op sportpark ter Specke.

¹³ Het sporttarievenbeleid zal naar verwachting eind 2010 worden vastgesteld.

Gewenste voorzieningen

Bij gewenste voorzieningen is sprake van samenwerking met één of meerdere verenigingen of instellingen, die zelf ook een belangrijke (financiële) verantwoordelijkheid hebben. Daar waar de gemeente de gewenste voorzieningen (gedeeltelijk) in eigendom heeft, wil de gemeente dat behouden om invloed te kunnen uitoefenen ten aanzien van de functie van de betreffende sportaccommodaties.

Niet ondersteunde voorzieningen

De gemeente is geen eigenaar van dit type sportaccommodaties en heeft in die zin niets te zeggen over het beheer en de financiering van deze sportaccommodaties. Met niet ondersteunde sportaccommodaties worden vooral de verenigingsgebouwen/ sportkantines bedoeld. Dit type voorzieningen komt niet in aanmerking voor financiële ondersteuning van de gemeente.

3.2 Gezondheidsbeleid

Doel van het lokale gezondheidsbeleid is het op peil houden of verbeteren van de gezondheidssituatie van de inwoners van Lisse. Het is belangrijk dat meer volwassenen en kinderen gaan voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

Met het volksgezondheidsbeleid probeert de gemeente mensen te stimuleren een gezonde keuze te maken door het bevorderen van een gezonde leefstijl en het positief beïnvloeden van de sociale en fysieke omgeving.

Eén van de beleidsprioriteiten voor het lokale gezondheidsbeleid 2008-2011 is voldoende bewegen.

Actiepunten Voldoende Bewegen:

1. De gemeente ondersteunt de huidige regionale activiteiten en initiatieven en genereert hiervoor lokale publiciteit;
2. De gemeente ontwikkelt een (jeugd)sportpas;
3. De gemeente brengt het huidige aanbod aan sport en bewegingsactiviteiten onder de aandacht bij de verschillende doelgroepen;
4. De gemeente neemt samen met andere relevante partijen modules af van het Meerjarenprogramma van de GGD 'gezond eten en bewegen'. De gemeente sluit aan bij de landelijke campagne '30 minuten bewegen';
5. De gemeente adviseert bij huisvestingsplannen op de lange termijn of bij het aanleggen van nieuwe wijken en/of gebouwen hoe de omgeving zo ingericht kan worden dat mensen meer en makkelijker kunnen bewegen.

3.3 Jeugdbeleid

De doelstelling van het jeugdbeleid is elke Lissese jongeren zoveel mogelijk kansen te bieden om zich te ontwikkelen tot een volwaardig en zelfbewust lid van de gemeenschap.

In de nota 'Geef jeugd de ruimte 2005-2009' wordt aangegeven dat de sportverenigingen een enorm belangrijke functie voor de jeugd vervullen door hun opvang van jeugd en hun aanbod van activiteiten.

3.4 Ouderenbeleid

De gemeente Lisse voert een actief ouderenbeleid. De gemeente Lisse is een relatief 'grijze' gemeente. Het aandeel inwoners van 55 jaar en ouder ligt boven het regionale en landelijke gemiddelde en de prognose voor de verwachte bevolkingsontwikkeling tot 2020 wijst uit dat het aantal inwoners van 55 jaar en ouder zal groeien.

De gemeente zet zich actief in voor de burgers die ondersteuning nodig hebben, op welke wijze dan ook. De doelgroep wordt aangeduid als de kwetsbare ouderen. Kwetsbaarheid kan volgens de beleidsnota ontstaan door eenzaamheid, het verliezen van een partner of familieleden, problemen van geestelijke aard, armoede en/of gezondheidsvraagstukken. Voor kwetsbare mensen is het belangrijk dat zij waar nodig ondersteund worden, zodat zij actief deel kunnen blijven uitmaken van de samenleving.

Eén van de speerpunten van de gemeente in het ouderenbeleid is dat er een goed en passend activiteitenaanbod beschikbaar is voor de kwetsbare ouderen. De gemeente hecht grote waarde aan een goed activiteitenprogramma voor de kwetsbare ouderen.

De ouderenbonden, SWOL en zorginstellingen organiseren tal van activiteiten voor ouderen in Lisse, onder andere sportactiviteiten. Daarnaast is er aanbod vanuit verenigingen en zijn er particuliere initiatieven. Om voor iedereen een aantrekkelijk aanbod aan activiteiten te bieden gaat de gemeente 'vraaggericht' te werk. Dat wil zeggen dat het aanbod van de activiteiten afgestemd is of zal worden op wat de verschillende ouderen daadwerkelijk wensen. Het betreft hierbij ook de sportactiviteiten (in allerlei varianten) om het bewegen van ouderen te stimuleren, zodat een goede gezondheid wordt ondersteund.

3.5 Wmo

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) gaat uit van de volgende punten:

- iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving;
- eigen verantwoordelijkheid van mensen staat centraal;
- goede balans tussen overlaten, stimuleren en voorwaarden scheppen en;
- compensatie van mensen met beperkingen.

De Wmo kent negen prestatievelden.

1. Bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid
Tot stand brengen en in standhouden van een goede en prettige leefomgeving, met de mogelijkheid om gebruik te maken van zorg- en welzijnsvoorzieningen.
2. Op preventie gericht ondersteuning van jeugdigen en ouders met problemen
Een sluitend aanbod van op preventie gericht opvoedings, opgroei en gezinsondersteuning.
3. Informatie en advies geven
De weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het lokaal loket Lisse geeft informatie en advies vanuit de een loket gedachte waarin meerdere organisaties samenwerken.
4. Ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers
Ondersteuning van het werk van vrijwilligers o.a. door het Steunpunt Vrijwilligers Lisse Ondersteuning van mantelzorgers door organiseren van lotgenotencontact of andere activiteiten door bv. het Steunpunt Mantelzorg of de SWOL.
5. het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer
Zorg voor toegankelijkheid van collectieve voorzieningen.
6. Voorzieningen voor mensen met een beperking
Individueel te verlenen voorzieningen die aan de behoefte van het individu (mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking)voldoen, op het terrein van voeren van een huishouden, verplaatsen in en om de woning en lokaal vervoer el of hulp bij het doen van het huishouden.
- 7, 8 en 9 Opvang voor mensen met problemen, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg
Activiteiten gericht op de ondersteuning van dak- en thuislozen, huiselijk geweld, mensen met psychische problemen en verslaafden worden regionaal aangeboden.

In de kadernota maatschappelijke ondersteuning 2008-2011 "Meedoen en meeleven in Lisse" is het beleid van de gemeente Lisse beschreven.

Ook mensen met een beperking moeten kunnen meedoen!

Sport kan een bijdrage leveren in mogelijkheden tot maatschappelijke participatie.

4. Sport in Lisse

4.1 Sportverenigingen in het algemeen

De vrijetijdsbesteding van mensen verandert en wordt beïnvloed door diverse trends en ontwikkelingen zoals individualisering, flexibilisering en commercialisering. Deze ontwikkelingen en nog vele andere hebben geleid tot een gewijzigd sportgedrag. Steeds meer mensen sporten individueel bij sportscholen en fitnesscentra of gewoon op eigen houtje, buiten in de openbare ruimte, in het bos, op straat, de skatebaan of het trapveldje.

Sportverenigingen hebben over het algemeen niet geprofiteerd van de gegroeide behoefte om te sporten en bewegen. Integendeel, sommige sportverenigingen hebben het moeilijk en trekken minder leden. Vooral de jong volwassenen en de ouderen sporten weinig bij sportverenigingen. Het vrijwilligerswerk in de sport staat ook onder druk.

Desondanks is de georganiseerde sport nog steeds een belangrijke speler in de sportsector en zal dat ook blijven.

4.2 Sportverenigingen/-scholen in Lisse

De algemene doelstelling van de sportnota is het verbeteren van het sportklimaat in de gemeente Lisse.

De lokale sportinfrastructuur wordt gevormd door alle sportaanbieders in Lisse. Sportverenigingen spelen in Lisse een centrale rol. Sport kan een belangrijke bijdrage leveren aan thema's zoals gezondheid, integratie en sociale cohesie. Sport is niet alleen een gezonde en zinvolle vorm van vrijetijdsbesteding, maar sporten is ook leuk! Sportbeoefening, al dan niet in georganiseerd verband, beïnvloedt het gedrag van mensen. De sportverenigingen/-organisaties zorgen, al dan niet in samenwerking met de gemeente, voor een gevarieerd sportaanbod in Lisse.

Bijna driekwart van de jongeren is lid van een sportvereniging of sportclub (71%). 11% van de jongeren is geen lid van een sportvereniging of club, maar sport ongeorganiseerd één keer per week of vaker¹⁴.

De gemeente heeft in oktober 2009 alle sportverenigingen/-organisaties in Lisse een vragenlijst toegestuurd (zie bijlage 1) om de sportverenigingen/-organisaties in Lisse te inventariseren en te onderzoeken hoe de sportverenigingen/-organisaties aankijken tegen gehandicaptensport, of ze in het verleden sportevenementen hebben georganiseerd en of ze van plan zijn om in de toekomst sportevenementen te organiseren. Naast de vragen over gehandicaptensporten en sportevenementen hebben we in de vragenlijst ook naar algemene gegevens van de verenigingen/organisaties gevraagd. Vragen over het ledenbestand, welke activiteiten de verenigingen/organisaties aanbieden, of ze genoeg vrijwilligers en trainers hebben, over het beleid van de verenigingen/organisaties of ze ondersteuning nodig hebben en op welke gebieden ze ondersteuning nodig hebben.

De vragenlijst is toegestuurd naar 43 sportverenigingen/-scholen in Lisse.

Daarvan heeft één sportvereniging aangegeven dat de vragenlijst niet op hen van toepassing is. Van de overgebleven 42 sportverenigingen/-scholen hebben 31 sportverenigingen/-scholen de vragenlijst ingevuld, een respons van 73%.

De sportverenigingen/-scholen die niet hebben gereageerd zijn de sportscholen en de kleinere sportverenigingen.

Ledenbestand

De sportverenigingen in Lisse hebben gemiddeld 336 leden. De grootste sportvereniging in Lisse heeft 2.170 leden en de kleinste sportvereniging in Lisse heeft 10 leden. Samen hebben de 31 sportverenigingen 10.416 leden. 32,7% van het totaal aantal leden zijn jeugdleden (< 18 jaar) en 26,4% van de leden is ouder dan 55 jaar.

¹⁴ Jongerenpeiling 2008 Zuid-Holland Noord, GGD Hollands Midden, factsheet beweging, voeding en (over)gewicht.

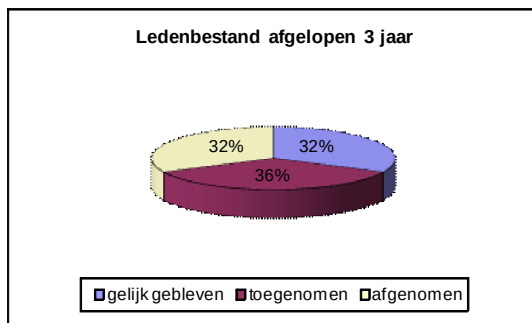
Het percentage recreatiesporter versus prestatiesporter bij een sportvereniging in Lisse is gemiddeld 80% versus 20%. Voor een uitgebreid overzicht van de Lissese sportverenigingen met het ledenaantal zie de tabel in bijlage 2.

Het ledenbestand is in de afgelopen 3 jaar bij 32% van de sportverenigingen gelijk gebleven. Bij 36% van de sportverenigingen is het ledenbestand toegenomen en bij 32% van de sportverenigingen is het ledenbestand afgenomen (zie grafiek 1).

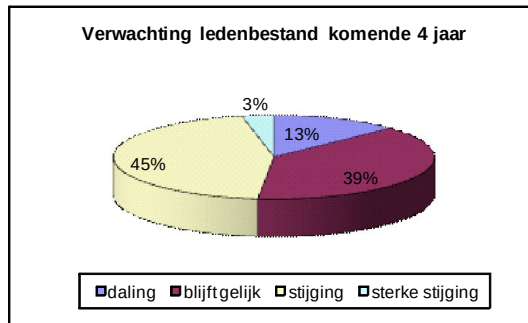
De meest voorkomende reden dat het ledenaantal is toegenomen is het populairder worden van de sport. Ook actieve ledenwerving wordt aangegeven als reden van de toename van het ledenbestand.

Als redenen voor afname worden genoemd; het verdwijnen van jeugdleden, het stoppen van oudere leden en problemen met het vinden van kader.

Grafiek 1

Grafiek 2

Van de 31 sportverenigingen verwacht 39% dat het ledenbestand de komende 4 jaar ongeveer gelijk zal blijven. 13% van de sportverenigingen verwacht een daling van het ledenbestand, daartegenover verwacht 45% van de sportverenigingen een stijging van het ledenbestand, 3% verwacht zelfs een sterke stijging (zie grafiek 2).

De sportverenigingen verwachten vooral een ledenstijging te behalen door een actievere werving, het populairder worden van de sport, maar ook door het uitbreiden van het sportaanbod en het vernieuwen van materiaal. Het minder populair worden van de sport, het afstoten van activiteiten en veranderingstrajecten zorgen er volgens de sportverenigingen voor dat het ledenaantal zal afnemen.

Vrijwilligers/trainers

71% van de sportverenigingen geeft aan te beschikken over voldoende vrijwilligers. De sportverenigingen die een tekort aan vrijwilligers hebben (29%) geven aan dat de belangrijkste reden voor het tekort ligt aan de beperkte bereidheid (van leden) om zich als vrijwilliger in te zetten. Vooral op het gebied van het kader en leden voor de activiteitencommissie zijn er te weinig vrijwilligers. De meeste sportverenigingen in Lisse (79%) geven aan te beschikken over voldoende trainers. Het kleine aantal sportverenigingen dat een tekort aan trainers heeft geeft aan dat het voornamelijk te maken heeft met tijd. Mensen hebben tegenwoordig te weinig vrijetijd om zich in te zetten als trainer.

Maatschappelijke stage: kans voor de sportvereniging

De grootste kracht van de recreatiesport schuilt in het netwerk van vele vrijwilligers die betrokken zijn bij de sport. Bijna driekwart van de lissese sportverenigingen geeft aan te beschikken over voldoende vrijwilligers, toch is de beschikbaarheid van een voldoende (goed) vrijwilligerskader, naast het ledenbestand, wel degelijk een kwestie waar veel sportverenigingen zich zorgen over maken. Veel sportverenigingen proberen vanuit de eigen vereniging of vrijwilligerscommissie actieve vrijwilligers te werven en te behouden.

In de toekomst zullen ook de scholen in het voortgezet onderwijs aan de slag gaan met vrijwilligerswerk, dit via de verplichte maatschappelijke stages. Alle leerlingen in het voortgezet onderwijs zullen een aantal uur maatschappelijke stage gaan lopen, afhankelijk van hun opleiding. Scholen krijgen vrijheid om de stage in te vullen. Voor alle leerlingen die vanaf 2011-2012 instromen in het voortgezet onderwijs zijn maatschappelijke stages verplicht. De maatschappelijke stage is geen 'gewone' stage waarmee praktijkervaring in een beroep wordt opgedaan. Doel is dat jongeren tijdens hun schooltijd kennis maken met de samenleving door een onbetaalde bijdrage te leveren aan de samenleving. Via de verplichte maatschappelijke stages wordt geprobeerd jongeren ervaring te laten opdoen met vrijwilligerswerk. Voor sport kan gedacht worden aan het fluiten bij jeugdwedstrijden,

begeleiden van wedstrijden, trainen van jeugdleden of een nevenactiviteit voor de sportvereniging organiseren.

De maatschappelijke stage is een kans voor sportverenigingen om nieuwe vrijwilligers te werven.

Servicepunt Vrijwilligers Lisse

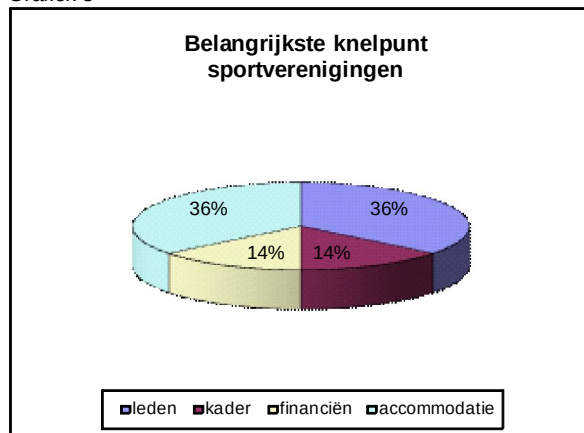
Daarnaast is er in Lisse het Servicepunt Vrijwilligers Lisse (SVL). Het Servicepunt Vrijwilligers Lisse ondersteunt, adviseert en faciliteert de non profit sector. Onder de non profit sector worden ook de sportverenigingen die met vrijwilligers werken bedoeld. Sportverenigingen kunnen terecht bij het SVL met alle vraagstukken die te maken hebben met het verrichten van vrijwilligerswerk. Het SVL adviseert, ondersteunt en begeleidt sportverenigingen en haar vrijwilligers onder andere op het gebied van fondswerving, sponsoring, beleidsplannen, vrijwilligersbeleid en publiciteitsbeleid.

Knelpunten

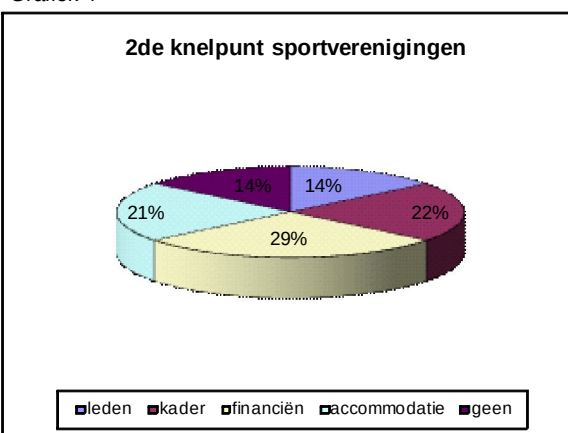
De gemeente heeft de sportverenigingen gevraagd wat het belangrijkste knelpunt is voor de vereniging. 3 van de 31 ondervraagde sportverenigingen geven aan geen knelpunten te hebben. 36% van de overige 28 sportverenigingen geeft aan dat het aantal leden de belangrijkste knelpunt/zorg is voor de sportvereniging (daling van het aantal leden) en 36% van de sportverenigingen geeft aan dat de accommodatie het belangrijkste knelpunt is voor de vereniging (zie grafiek 3). 29% van de sportverenigingen geeft aan dat het tweede knelpunt de financiën zijn (zie grafiek 4). 39% van de sportverenigingen geeft aan geen derde knelpunt te hebben.

De verenigingsmonitor 2008 geeft aan dat de verenigingen landelijk vooral knelpunten kennen ten aanzien van het ledenbestand en het tekort aan geschikte vrijwilligers.

Grafiek 3

Grafiek 4

Gevraagd is naar de financiële positie van de sportverenigingen. 32% van de verenigingsbestuurders beschouwt de vereniging als financieel gezond. Het landelijke percentage ligt op 66%. Een daling van het aantal leden, minder sponsorgelden, hoge huurprijzen voor de accommodatie, redenen die in eerdere vragen naar voren zijn gekomen, maar die een negatieve invloed kunnen hebben op de financiële positie van de verenigingen.

Het beleid van de Lissese sportverenigingen

Sportverenigingen zijn vaak net bedrijven, maar dan met overwegend vrijwilligers. Een goede vereniging staat of valt met een goede organisatie en een heldere structuur. Besturen en commissies van sportverenigingen zijn vaak doorlopend bezig met het maken van plannen en het uitvoeren van activiteiten, maar niet altijd gebeurt dat even planmatig. Een beleidsplan kan het bestuur en de commissies duidelijkheid bieden en een beleidsplan kan houvast bieden voor de te volgen beleidsrichting op de (middel)lange termijn. Voor de leden geeft een beleidsplan inzicht in wat het bestuur wil gaan doen. Een beleidsplan vormt het kader waarbinnen de dagelijkse besluitvorming, activiteiten en verdeling van middelen van de vereniging wordt vormgegeven. Kortom, een verenigingsbeleidsplan is van groot belang voor een sportvereniging.

47% van de sportverenigingen heeft een beleidsplan. Dat betekent dat meer dan de helft géén beleidsplan heeft. 60% van de sportverenigingen geeft aan wel een specifiek jeugdbeleidsplan te hebben. Bij de meeste sportverenigingen wordt het jeugdbeleid uitgevoerd door specifieke

jeugdtrainers, door een bestuurslid die zich specifiek met de jeugd bezig houdt en/of door een jeugdcommissie.

Slechts 23% van de sportverenigingen heeft een specifiek 55+-beleid.

4.3 Sportaccommodaties

De meeste sportverenigingen maken gebruik van een accommodatie om in of op te sporten. In de gemeente Lisse bevinden zich verschillende sportaccommodatie (zie tabel 1):

Tabel 1 Sportaccommodaties

Binnensportaccommodaties		
Gemeentelijk eigendom	Gymzaal / sporthal	Gymzaal Frans Halsstraat Gymzaal Heereweg Gymzaal Ruishoornlaan Sporthal de Meerzicht
	Zwembad	Sportcomplex de Lis
	Tennishal	Sportcomplex de Lis; 5 banen
Particulier eigendom	Gymzaal / sporthal	Gymzaal Beekbrug basisschool Sporthal ter Specke
	Fitnesscentrum	Aarts Sport Lisse Fit & Shape Pro-Body Lisse
	Dansschool	Dansschool Welkom
	Boulodrome	18 jeu-de-boule binnenbanen
	Paardensportvereniging St. Hubertus	2 binnenbakken
Buitensportaccommodaties		
Gemeentelijk eigendom	Sportpark ter Specke	1 natuurgras honk- en softbalveld 1 kunststof atletiekbaan 2 kunstgras hockeyvelden 1 kunstgras hockeyveld t.b.v. gehandicaptensport 6 natuurgras voetbalvelden 2 kunstgras voetbalvelden 1 natuurgras voetbaltrainingsveld 1 natuurgras keepers voetbaltrainingsveld 1 asfalt/elementen verharde wielerved
Particulier eigendom	Sportpark ter Specke	17 gravel tennisbanen 1 kunstgras voetbaltrainingsveld
	Golfbaan ter Specke	Oefenbaan met negen holes
	Boulodrome	31 jeu-de-boule buitenbanen
	Lissesche IJclub	1 natuurijsbaan
	Paardensportvereniging St. Hubertus	1 buitenbak

In verband met de doelstelling van het gemeentelijke sportbeleid hecht de gemeente groot belang aan het in stand houden van een gevarieerd sportaccommodatieaanbod. De gemeente Lisse draagt zorg voor realisatie, beheer en onderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties, zodat de gemeentelijke sportaccommodaties kwalitatief goed zijn en voor iedereen toegankelijk.

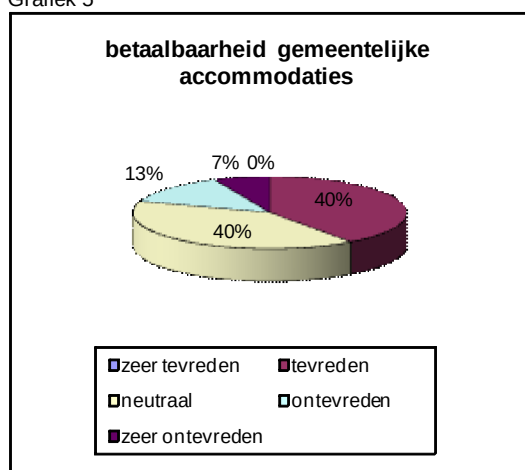

De gemeente Lisse heeft de exploitatie en het beheer van alle gemeentelijke binnensportaccommodaties uitbesteed aan Sportfondsen Lisse B.V. Sportfondsen Lisse B.V. exploiteert en beheert ook de 2 kunstgras voetbalvelden, 8 voetbalkleedkamers en de verenigingsruimte ten behoeve van tafeltennisvereniging Reflex. Het beheer en onderhoud van de gemeentelijke buitensportaccommodaties wordt in opdracht van de gemeente uitgevoerd door de Meerlanden.

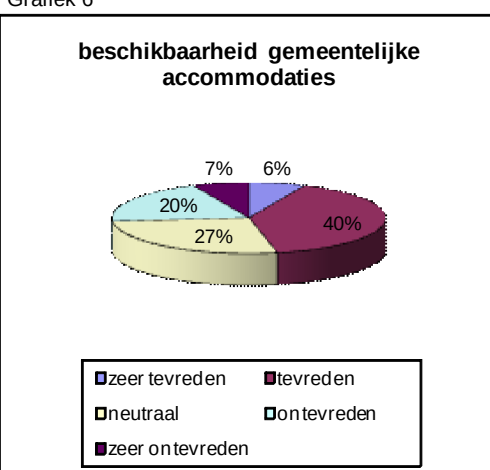
Sportbeoefening kan plaatsvinden in of op geschikte sportaccommodaties. Een goede sportinfrastructuur is van groot belang om de beoefening van vele takken van sport op de juiste manier te kunnen beoefenen.

De helft van de sportverenigingen maakt gebruik van een gemeentelijke sportaccommodatie. De gemeente Lisse heeft de sportverenigingen/-scholen gevraagd of ze tevreden zijn met de gemeentelijke sportaccommodaties in Lisse. 40% van de sportverenigingen is tevreden met de betaalbaarheid van de sportaccommodaties. 13% is ontevreden over de betaalbaarheid en 7% is zelfs zeer ontevreden over de betaalbaarheid van de sportaccommodaties (zie grafiek 5). Hetzelfde geldt voor de tevredenheid over de beschikbaarheid van de sportaccommodaties. 40% van de sportverenigingen is tevreden over de beschikbaarheid, hier staat echter tegenover dat 20% ontevreden is over de beschikbaarheid van de sportaccommodaties (zie grafiek 6). Over de bereikbaarheid van de sportaccommodaties is driekwart van de sportverenigingen tevreden of zelfs zeer tevreden (zie grafiek 7). Ook is meer dan de helft van de sportverenigingen (60%) tevreden over de sociale veiligheid van de sportaccommodaties (zie grafiek 8).

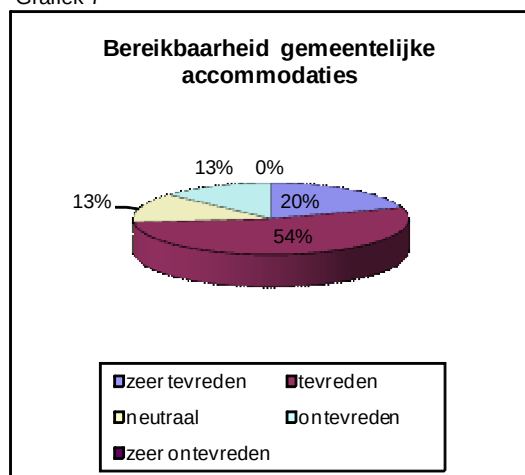
Grafiek 5

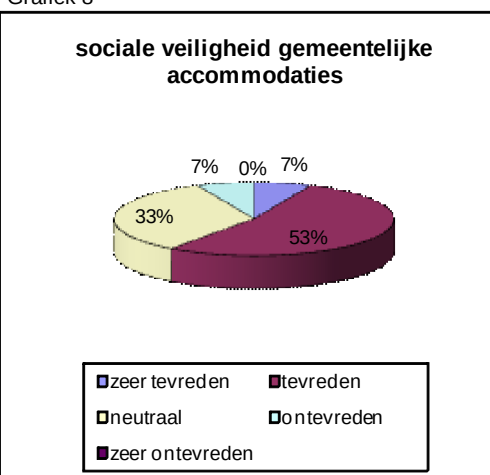
Grafiek 6

Grafiek 7

Grafiek 8

4.4 Nieuwe ontwikkelingen sportaccommodaties

Herontwikkeling Sportlaangebied

De realisatie van nieuwbouw van maatschappelijke (sport)voorzieningen in het Sportlaangebied biedt kansen voor een gehele herontwikkeling, waarbij diverse doelen kunnen worden gekoppeld, o.a.:

- Up-to-date (sport)voorzieningen realiseren, die aantrekkelijk zijn en aansluiten op de behoefte van de gemeente Lisse;
- Vergroting van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

In het kader daarvan heeft de gemeenteraad ingestemd met de nieuwbouw van een sportcomplex met een taakstellend budget voor de stichtingskosten van € 16,5 miljoen. Gebaseerd op twee zwembaden (wedstrijdbad en een recreatie/instructiebad) met recreatieve voorzieningen (glijbaan, waterspeeltuin en whirlpool), een sporthal en twee gymzalen.

De sportverenigingen zijn geconsulteerd over de eisen van de sportvoorzieningen in het biedboek. Dit heeft geleid tot een Programma van Eisen Sportcomplex.

De herontwikkeling van het Sportlaangebied wordt aanbesteed volgens de niet-openbare procedure met voorselectie. Conform een selectieleidraad zijn vijf gegadigden (combinaties van marktpartijen) geselecteerd. Begin april 2010 worden de inschrijvingen van de ontwikkelaars beoordeeld door een beoordelingscommissie. Na de voorlichtingsrondes aan de raadscommissies, bewoners en gebruikers besluit het college op basis van het beoordelingsrapport tot voorlopige gunning. Na voorlopige gunning start het contracteringstraject, dat eind 2010 tot definitieve gunning moet leiden.

Tennishal

De tennishal zal verdwijnen uit het Sportlaangebied. Voor de vervangende nieuwbouw van de tennishal, waarbij de voorkeur uitgaat naar de locatie sportpark ter Specke, is vanuit de raad de wenselijkheid van een resultaatverplichting benadrukt. Er zijn echter nog geen middelen beschikbaar gesteld voor de herbouw van de tennishal. In de kadernota 2010 wordt geadviseerd, mocht de raad middelen willen bestemmen voor de herbouw, hiervoor een bedrag van € 3,5 miljoen te bestemmen.

Roeivereniging IRIS

De roeivereniging Iris opgericht begin 2009 en heeft de gemeente Lisse gevraagd om medewerking bij het realiseren van een accommodatie (o.a. een botenloods) voor de roeivereniging en financiële ondersteuning voor de realisatie. De gemeente en de roeivereniging zijn in overleg over het realiseren van een accommodatie.

Herhuisvesten kanovereniging

Kanovereniging Lisse is gehuisvest in het Sportlaangebied. Met de herontwikkeling van het Sportlaangebied zal er geen plaats meer zijn voor de kanovereniging in het Sportlaangebied. In overleg met de kanovereniging wordt bekeken welke locaties geschikt zijn voor het herhuisvesten van de accommodatie van de kanovereniging.

5 Sportstimulering doelgroepen

5.1 Sportstimulering

Sport heeft een maatschappelijke waarde. Sport verbindt mensen met elkaar. Daarnaast is sporten gezond.

De gemeente Lisse heeft zich tot doel gesteld om zoveel mogelijk mensen te stimuleren om te bewegen. Vanuit het gezondheidsperspectief is het bestrijden van bewegingsarmoede een belangrijke maatschappelijke opgave.

Specifieke doelgroepen behoeven extra aandacht.

Eén van de speerpunten van het sportbeleid is gehandicaptensport. De gemeente Lisse wil de sportbeoefening door mensen met een handicap stimuleren. De gemeente wil gehandicaptensport structureel een plaats geven in het sportbeleid. Daarvoor is inzicht nodig in de belangrijkste behoeften en knelpunten bij sportbeoefening door mensen met een handicap. De gemeente heeft de sportverenigingen/-scholen en –organisaties een vragenlijst toegestuurd (zie bijlage I) met daarin een onderdeel over aangepast sporten. De resultaten van deze vragenlijst zijn in hoofdstuk 6, het hoofdstuk over gehandicaptensport uitgewerkt.

5.2 Gehandicaptensport

Sport en bewegen dragen bij aan het welzijn van de mens. Iedereen, ook iemand met een beperking moet de mogelijkheid krijgen om aan en sport- en beweegactiviteiten deel te nemen.

De veranderde kijk van de samenleving op mensen met een beperking heeft mede geleid tot nieuwe inzichten en aanpassingen op het gebied van de gehandicaptensport.

In 2007 en 2008 heeft het W.J.H. Mulier Instituut in opdracht van Gehandicaptensport Nederland onderzoek gedaan naar de sportdeelname van mensen met een beperking ('on)beperkt sportief', een monitor sportdeelname van mensen met een beperking.

In het onderzoek wordt onder 'mensen met een beperking' bedoeld: mensen met een stoornis in verstandelijke, zintuiglijke (auditief en visueel) of motorische functies.

Uit het onderzoek blijkt dat mensen met een beperking minder sporten dan mensen zonder beperking. In bijlage II de een samenvatting van het onderzoek van het Mulier Instituut.

5.3 Sportstimulering ouderen

De bevolkingssamenstelling van de gemeente Lisse toont aan dat er steeds minder jongeren in Lisse woonachtig zijn en steeds meer ouderen. De vergrijzing zal de komende jaren toenemen in de gemeente en daarom is de aandacht voor een actieve leefstijl van ouderen, en daarmee sport en bewegen, van groot maatschappelijk belang. Sport en bewegen voorkomt isolement en vereenzaming. Bewegen heeft een directe invloed op de fitheid, het uithoudingsvermogen, de snelheid, de kracht, de lenigheid en de coördinatie. Dat zijn factoren die van belang zijn om langer gezond, zelfstandig en zelfredzaam te kunnen blijven functioneren. Belangrijke aspecten voor de ouder wordende mens. Diverse onderzoeken laten weliswaar een stijgende trend zien, maar nog altijd sporten en bewegen ouderen vanaf een jaar of vijftig minder dan jongere leeftijdsgroepen. Dat roept diverse vragen op. Wat is de schade die ouderen ondervinden van een inactieve leefstijl? En om welke groepen ouderen gaat het? Welke specifieke wensen en behoeften hebben ouderen als het gaat om sport- en beweegdeelname in georganiseerd verband? Duidelijk is wel dat de doelgroep ouderen er één is om rekening mee te houden en die aanbieders in de sector sport en bewegen voor uitdagingen stelt¹⁵.

De gemeente Lisse wil sportverenigingen/-organisaties ondersteunen bij het ontwikkelen en opzetten van een passend aanbod voor oudere sporters.

¹⁵ Quick scan Sport, Bewegen en Ouderen, 2009, Fit for Life: (on)bereikbaar doel?, pag. 5

5.4. Sportstimulering jeugd en jongeren

Voor de jeugd is sport een belangrijke vrijetijdsbesteding. Toch zeggen veel jeugdige sporters tussen hun 14^e en 18^e jaar hun lidmaatschap van de sportverenigingen op. Als reden hiervoor worden studieverplichtingen, bijbaantjes en diverse andere vormen van vrijetijdsbesteding genoemd. Voor de sportverenigingen wordt het steeds moeilijker om jeugdleden te werven en te behouden. Om blijvende deelname van jeugd en jongeren aan sport en bewegen te realiseren moet de doelgroep actief betrokken worden. Daarnaast moet ook gekeken worden naar de wensen en behoeften van de jeugd en jongeren zelf. De sportverenigingen in Lisse besteden veel aandacht aan de jeugd en jongeren. Daarnaast komen er steeds meer commerciële sportorganisaties in Lisse (o.a. sportscholen en sportcentra) die zich richten op de jeugd en jongeren.

Het doel van de gemeente is om de sportparticipatie onder jeugd en jongeren te verhogen. De aandacht van de gemeente zal uitgaan naar samenwerking om bewegingsarmoede terug te dringen, de sportparticipatie te verhogen en de sociale integratie te verbeteren. De jeugd en jongeren in Lisse vragen om een specifieke benadering en een activiteitenaanbod op maat. Het is van belang om zowel op jonge als wat oudere leeftijd het sporten en bewegen onder de aandacht te brengen. Een continue stimulering is noodzakelijk om het gewenste effect op lange termijn te realiseren.

JeugdSportPas/SportZ4U-pas

Eind 2006 is door de raad een motie aangenomen voor het stimuleren van bewegen van de jeugd in Lisse. Vervolgens is er onderzocht of er mogelijkheden waren voor de implementatie van een JeugdSportPas voor de jeugd in Lisse. Soortgelijke projecten in de omgeving zijn vergeleken en uiteindelijk is SportSupport Haarlem ingeschakeld om de verdere implementatie van de JeugdSportPas in Lisse op zich te nemen. De JeugdSportPas houdt in dat de jeugd de kans krijgt om tegen een gereduceerd tarief deel te nemen aan verschillende sporten. Het doel van de JeugdSportPas is om kinderen te stimuleren en te motiveren om te gaan sporten en op een leuke en laagdrempelige manier kennis te laten maken met verschillende sporten bij de sportverenigingen. In het schooljaar 2008/2009 is het project JeugdSportPas, voor de doelgroep kinderen uit groep 4 t/m 8 die in Lisse wonen en/of in Lisse op school zitten, voor het eerst in Lisse van start gegaan. In samenwerking met een groot aantal basisscholen en sportverenigingen in Lisse heeft SportSupport Haarlem de JeugdSportPas Lisse georganiseerd. Daarnaast is in datzelfde schooljaar (2008/2009) gestart met het project SportZ4U (JeugdSportPas voor eerstejaars VMBO-scholieren).

Aan het einde van het schooljaar 2008/2009 zijn beide projecten geëvalueerd. Slechts 131 kinderen hebben gebruik gemaakt van de JeugdSportPas schooljaar 2008-2009, een percentage van 12,5%. Geen hoog percentage, maar het eerste jaar van het project wordt gezien als opstapjaar. De JeugdSportPas-dag was echter een daverend succes, tijdens deze sportdag om de JeugdSportPas te introduceren hebben alle leerlingen uit de groepen 4 t/m 8 van bijna alle basisscholen in Lisse kennis kunnen maken met meer dan 20 verschillende sporten/sportverenigingen. Het project SportZ4U is in het schooljaar 2008/2009 aangeboden aan 2 locaties van het Fioreticollege met een VMBO-afdeling, in totaal hebben 137 eerstejaars scholieren tijdens de reguliere uren van Lichamelijke Opvoeding kennis gemaakt met verschillende sporten.

Uit de evaluatie van beide projecten is naar voren gekomen dat voorzetting van de JeugdSportPas en SportZ4U van belang is om uiteindelijk te kunnen concluderen of het doel, om de jeugd te motiveren om te gaan sporten, is bereikt en de (mogelijke) effecten; gezondere leefstijl, ontwikkeling van sociale contacten, instroom bij sportverenigingen zijn behaald.

Begin 2010 is gestart met het project SportZ4U-pas Lisse. Een combinatie van de projecten JeugdSportPas en SportZ4U. De krachten van beide projecten zijn gebundeld om een spectaculair, leuk en gevarieerd sportaanbod te creëren voor alle basisschoolleerlingen uit de groepen 4 t/m 8 en alle middelbare scholieren in Lisse. SportSupport Haarlem doet de uitvoering. Via www.sportZ4U.nl kan de jeugd zich digitaal inschrijven voor verschillende sporten in Lisse tegen een zeer laag kennismakingstarief.

Eind 2010 zal het project SportZ4U-pas Lisse geëvalueerd worden en zal geconcludeerd worden of het doel en de effecten zijn bereikt. In de programmabegroting 2010-2013 zijn vanaf 2011 geen structurele bedragen geraamd voor een vervolg op de uitvoering van de SportZ4U-pas of een soortgelijk initiatief.

Combinatiefuncties

De 'Impuls brede scholen, sport en cultuur' steunt gemeenten die combinatiefunctionarissen willen aanstellen. De Impuls loopt van 2008 t/m 2012. De gemeenten kunnen een bijdrage van de rijksoverheid ontvangen en moeten deze bijdrage 'matchen' met eigen middelen. In het eerste jaar financiert het rijk 100% en in de jaren daarna betaalt het rijk 40% en de gemeenten 60%.

De Impuls wordt gefaseerd ingevoerd. De gemeente Lisse behoort tot de derde tranche gemeenten en zou in 2010 in aanmerking kunnen komen voor de impuls. Eind 2009 heeft de gemeente één jaar uitstel aangevraagd voor het tekenen van de 'verklaring deelname Impuls brede scholen, sport en cultuur'.

De gemeente heeft uitstel aangevraagd, omdat in 2010 onderzocht wordt of de gemeente de cofinanciering rond kan krijgen en we de combinatiefunctionarissen kunnen aanstellen in de gemeente.

Met de Impuls brede scholen, sport en cultuur worden vier belangrijke doelstelling nagestreefd:

- Het uitbreiden van het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod in zowel het primair als het voortgezet onderwijs.
- Het versterken van ca. 10% van de sportverenigingen met oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk.
- Het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen.
- Het bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en het onder jongeren stimuleren van actieve kunstbeoefening¹⁶.

Wat is een combinatiefunctie? Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijkelijk – of in ieder geval voor een substantieel deel - te werk gesteld wordt in of ten behoeve van twee werkvelden/sectoren. Voor een mogelijke invulling van een combinatiefunctie zou gedacht kunnen worden aan een leerkracht bewegingsonderwijs die tevens trainer/coach is bij een sportvereniging.

Mocht een combinatiefunctionaris worden aangesteld bij een sportvereniging dan dient dat zorgvuldig te gebeuren en kunnen sportbonden, NOC*NSF en andere ondersteuningsorganisaties de sportverenigingen ondersteunen door het proces te begeleiden.

Bijdrage sportieve en sociaal culturele activiteiten

Voor inwoners van Lisse die het financieel wat minder hebben is het mogelijk om een bijdrage te ontvangen voor deelname aan sportieve activiteiten. Bijvoorbeeld voor een abonnement of contributie. Gezinnen met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm en een eigen vermogen dat niet hoger is dan de bijstandsnorm kunnen in aanmerking komen voor deze regeling. Meer informatie is te vinden op de website van de ISD (Intergemeentelijke Sociale Dienst) Bollenstreek, www.isdbollenstreek.nl. De bijdrage is een maximaal bedrag per jaar. Voor (sport)activiteiten voor kinderen tussen de 4 jaar en 18 jaar wordt een bedrag vergoed van € 200 per jaar.

¹⁶ De Impuls, www.combinatiefuncties.nl

6. Gehandicaptensport

Uit onderzoek van het Mulier Instituut is gebleken dat de sportdeelname van mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking lager ligt dan die van mensen zonder beperking. Om de sportdeelname van mensen met een beperking te vergroten zal de gemeente Lisse de komende 4 jaar extra aandacht besteden aan gehandicaptensport.

De gemeente Lisse wil gehandicaptensport structureel een plaats geven in het sportbeleid. Sporten is belangrijk voor iedereen. Uit landelijk onderzoek blijkt dat mensen met een beperking graag willen sporten, maar ze worden vaak belemmerd door hun beperking. Het doel van de gemeente Lisse is om mensen met een beperking de kans te geven te sporten bij een reguliere sportvereniging in Lisse. Sportverenigingen worden gestimuleerd nieuwe initiatieven te nemen om dit mogelijk te maken.

Middels een klein onderzoek onder de sportverenigingen/-organisaties in Lisse (zie bijlage I) heeft de gemeente Lisse inzicht proberen te krijgen over de volgende onderwerpen¹⁷:

- Sportmogelijkheden voor mensen met een beperking;
- Beschikbaarheid van voorzieningen om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken;
- Maatregelen die getroffen zijn om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken;
- Ondersteuning die nodig is om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken.

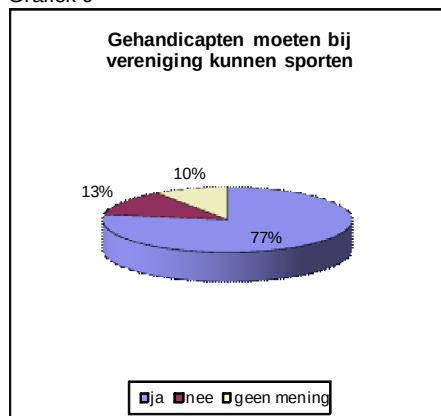
6.1 Sportmogelijkheden voor mensen met een beperking in Lisse

77% van de sportverenigingen vindt dat mensen met een beperking in principe bij elke reguliere sportvereniging moeten kunnen sporten.
26% van de sportverenigingen vindt het niet haar verantwoordelijkheid om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken.

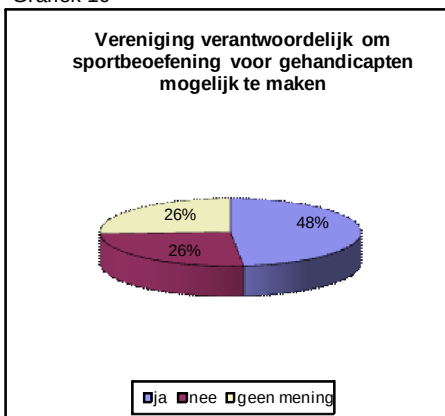
Gehandicaptensport moet in principe bij elke vereniging mogelijk zijn.

Ongeveer drie op de vier sportverenigingen vinden dat mensen met een beperking in principe bij elke reguliere sportvereniging moeten kunnen sporten, 13% is het daar niet mee eens en 10% heeft hierover geen mening (zie grafiek 9).

Grafiek 9

Grafiek 10

Een kwart van de sportverenigingen vindt het echter niet haar verantwoordelijkheid om sportbeoefening voor mensen met een beperking mogelijk te maken, 48% van de sportverenigingen

¹⁷ De vragen uit de vragenlijst en de verwerking van de vragen zijn deels overgenomen uit het onderzoeksrapport gehandicaptensport, Onderzoek en Statistiek, gemeente Zwolle april 2009.

ziet dat wel als haar verantwoordelijkheid en 26% heeft geen mening over wel of niet verantwoordelijk zijn (zie grafiek 10).

6.2 Voorzieningen voor mensen met een beperking in Lisse

- Sportverenigingen beschikken met uitzondering van de accommodatie in beperkte mate over voorzieningen die sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk maken.
- De behoefte aan speciale voorzieningen bij sportverenigingen die daarover niet beschikken is klein.
- De voorzieningen waarover de accommodatie beschikt waar sportverenigingen gebruik van maken (eigen of gehuurd), zijn over het algemeen redelijk.

Voorzieningen voor gehandicaptensport zijn beperkt.

Toelichting: Met voorzieningen voor gehandicaptensport bedoelen we onder andere de accommodatie, deskundige begeleiders, vrijwilligers en trainers, speciale sportmaterialen en medische ondersteuning.

Sportverenigingen beschikken in beperkte mate over voorzieningen die sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk maken. Meer dan de helft van de sportverenigingen (66%) beschikt over een accommodatie die toegankelijk is voor sporters met een beperking. De andere voorzieningen zijn veel beperkter als het gaat om de toegankelijkheid voor sporters met een beperking. Geen één sportvereniging beschikt over voorzieningen als het gaat om medische of financiële ondersteuning. De behoefte aan speciale voorzieningen bij sportverenigingen die daarover niet beschikken is ook niet groot (zie tabel 2).

Het al dan niet beschikbaar zijn van voorzieningen hangt gedeeltelijk samen met de grootte van de sportvereniging. Kleinere sportverenigingen beschikken minder vaak over deskundige begeleiders/vrijwilligers/trainers en hebben minder vaak de mogelijkheid om extra begeleiders/vrijwilligers/trainers in te zetten.

De voorzieningen waarover de accommodatie beschikt waar sportverenigingen gebruik van maken (een eigen of gehuurde accommodatie), zijn redelijk. 64% van de sportaccommodaties beschikt over een toegankelijk entree en een toegankelijke kantine. De behoefte aan voorzieningen waarover de sportaccommodaties niet beschikt is beperkt (zie tabel 3).

Tabel 2 Voorzieningen waarover sportverenigingen beschikken die sportbeoefening door mensen met een handicap mogelijk maken (in %).

Voorzieningen	beschikbaar	Niet beschikbaar, wel behoefte aan	Niet beschikbaar, geen behoefte aan
Accommodatie die toegankelijk is voor sporters met een beperking	66	7	28
Deskundige begeleiders/vrijwilligers/trainers die sporters met een beperking kunnen begeleiden	21	21	59
Inzet van extra begeleiders/vrijwilligers/trainers	28	21	52
Speciale lessen/groepen voorsporters met een beperking	7	21	72
Speciale sportmaterialen/hulpmiddelen (bijv. sportrolstoel, tandemracefiets)	3	17	79
Medische ondersteuning (bijv. (sport)arts of fysiotherapeut)	0	14	86
Financiële tegemoetkoming voor sporters met een beperking m.b.t. bijv. vervoerskosten, contributie	0	31	69

Tabel 3 Voorzieningen waarover de sportaccommodatie beschikt waar sportverenigingen gebruik van maken, die de accommodatie toegankelijk maken voor sporters met een handicap (in %).

Voorzieningen	beschikbaar	Niet beschikbaar, wel behoefte aan	Niet beschikbaar, geen behoefte aan
Toegankelijk entree	64	14	21
Gehandicapten parkeerplaats(en)	39	14	46
(ver)brede deuren	57	11	32
Rolstoeltoegankelijk toilet	32	21	46
Toegankelijke kantine	64	4	32
Geen drempels	50	11	39
Gewone lift/traplift	14	4	82

6.3 Maatregelen die door sportverenigingen worden genomen om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken in Lisse

- 40% van de sportverenigingen heeft maatregelen genomen om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken en/of te stimuleren.
- De maatregelen worden gefinancierd door met contributiegelden, sponsors, vrijwilligers en eigen middelen.
- Sportverenigingen die geen maatregelen nemen, noemen daarvoor als belangrijkste reden dat er geen behoefte aan is / geen vraag naar is.

Twee op de vijf sportverenigingen maakt gehandicaptensport mogelijk.

Twee op de vijf sportverenigingen heeft maatregelen genomen om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken en/of te stimuleren. 60% van de sportverenigingen heeft dat (tot nu toe) niet gedaan.

De maatregelen die sportverenigingen hebben genomen, zijn vooral: begeleiders/vrijwilligers/trainers leren hoe ze sporters met een beperking kunnen begeleiden, toegankelijk maken van accommodaties, speciale lessen en aanbieden nieuwe tak van sport.

Er is geen aandacht voor medische ondersteuning (zie tabel 4).

Tabel 4 Maatregelen die sportverenigingen hebben genomen om sportbeoefening door mensen met een handicap mogelijk te maken en/of te stimuleren (in %).

Maatregelen	%
Toegankelijk maken accommodatie voor sporters met een beperking	33
Begeleiders/vrijwilligers/trainers leren hoe ze sporters met een beperking kunnen begeleiden	42
Speciale lessen/groepen voor sporters met een beperking	25
Samenwerken met bijv. welzijn- en/of zorginstanties	17
Aanbieden van nieuwe takken van sport	25
Lagere contributie voor sporters met een beperking	17
Medische ondersteuning	0

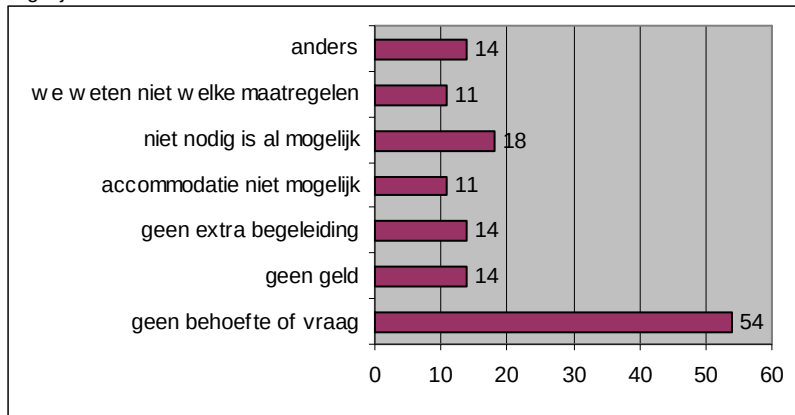
De sportverenigingen die maatregelen hebben genomen, hebben de maatregelen gefinancierd met contributiegelden, sponsors, in bouwplannen opgenomen, vrijwilligers en eigen middelen.

Gehandicaptensport: er is weinig vraag naar.

De sportverenigingen die geen maatregelen hebben genomen om de sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken, maar ook de sportverenigingen die wel maatregelen hebben genomen, geven als belangrijkste reden: er is geen behoefte aan / geen vraag naar (54%). Andere redenen die worden genoemd waarom er geen maatregelen genomen worden zijn: sport is niet te doen voor mensen met een beperking, sportvereniging is er nog niet actief mee bezig geweest en moeilijke sport voor mensen met een beperking (zie grafiek 11).

Grafiek 11 Redenen waarom sportverenigingen geen maatregelen nemen om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken en/of te stimuleren.

6.4 Ondersteuning sportverenigingen om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken in Lisse

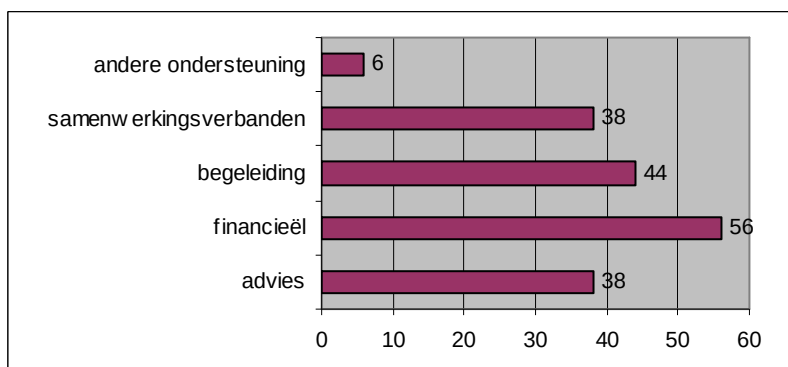
- 11% van de sportverenigingen krijgt ondersteuning om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken.
- 25% heeft wel behoefte aan ondersteuning, 64% niet.
- Sportverenigingen hebben vooral behoefte aan financiële ondersteuning.

Weinig ondersteuning en ook weinig behoefte daaraan

Slechts 11% van de sportverenigingen krijgt ondersteuning om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken. De sportverenigingen krijgen ondersteuning van sponsors of de sportbond. Een kwart van de sportverenigingen krijgt geen ondersteuning, maar zou daar wel behoefte aan hebben. 64% van de sportvereniging heeft geen behoefte aan ondersteuning.

Meer dan de helft van de sportverenigingen geeft aan behoefte te hebben aan financiële ondersteuning (56%). Maar ook aan begeleiding hebben sportverenigingen behoefte (44%). De roep om advies en een samenwerkingsverband is iets minder groot (beide 38%). Andere ondersteuning waar sportverenigingen behoefte aan hebben zijn: nieuwe accommodaties die volledig toegankelijk zijn (zie grafiek 12).

Grafiek 12 Ondersteuningsbehoefte van sportverenigingen om sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk te maken.

6.5 Gehandicaptensport in Lisse

Met het onderzoek onder de sportverenigingen/-organisaties heeft de gemeente zich vooral gericht op de aanbodkant van de gehandicaptensport. Welke sportmogelijkheden zijn er, zijn de sportaccommodaties beschikbaar, welke maatregelen moeten er worden getroffen en welke ondersteuning is er nodig?

Dat mensen met een handicap behoefte hebben om te sporten, bij een sportvereniging of een fitnesscentrum heeft de gemeente geconcludeerd uit het landelijk onderzoek van het Mulier Instituut. De drempel voor mensen met een beperking om te gaan sporten is vaak te hoog, terwijl juist voor deze doelgroep sporten zo effectief is; lichamelijk, maar zeker ook geestelijk.

Het uitgangspunt van de gemeente; de drempel om te gaan sporten proberen te verlagen voor mensen met een beperking. De sportdeelname van mensen met een beperking is laag. Het creëren van sportmogelijkheden voor deze doelgroep zou er mogelijk toe kunnen leiden dat mensen met een beperking in Lisse meer gaan sporten bij een reguliere sportvereniging/-school of -organisatie. De gemeente probeert sportmogelijkheden voor mensen met een beperking te creëren door gehandicaptensport onder de aandacht te brengen bij sportverenigingen/-scholen in Lisse en waar nodig maatregelen te treffen en ondersteuning te bieden.

Om sporten voor mensen met een beperking makkelijker te maken wil de gemeente Lisse sportverenigingen/-organisaties ondersteunen die sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk willen maken.

Vaak ontbreekt het bij sportverenigingen/-organisaties aan professioneel kader om nieuwe activiteiten te ontwikkelen voor sporters met een beperking of om sporters met een handicap op te vangen en te begeleiden. Om dit knelpunt structureel op te lossen is wellicht meer nodig dan deskundigheidsbevordering van vrijwilligers. De gemeente wil graag ondersteuning bieden in de vorm van het mogelijk maken om bijvoorbeeld tijdelijk professionals bij nieuwe initiatieven voor gehandicaptensport in te zetten, wanneer een sportvereniging/-organisatie daaraan behoefte heeft. Daarbij zal samenwerking en afstemming met belangenorganisaties (bv. gehandicaptenplatform) en/of ondersteunende organisaties (bv. MEE) van belang zijn.

Het uitbreiden van de mogelijkheden voor sporters met een beperking (bijvoorbeeld door persoonsgebonden budget om sport te stimuleren binnen de Wmo) kan een belangrijke stimulans vormen in het bevorderen van sporten voor de mensen met een handicap.

6.6 Huidige aanbod gehandicaptensport in Lisse

Stichting de Zevensprong

Stichting De Zevensprong is een vrijwilligersorganisatie die zich ten doel stelt om, ten behoeve van verstandelijk en/of meervoudig gehandicapten, aangepaste sport- en recreatieve activiteiten te organiseren in de regio Bollenstreek.

Het doel van de stichting is om de deelnemers in de gelegenheid te stellen om zich op het creatieve, sportieve en sociale vlak te kunnen vermaken en te ontwikkelen.

De Stichting ontvangt een subsidie die bestemd is voor de bevordering van sport en recreatie voor mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking en voor het aanbod van activiteiten op dit gebied. Het subsidiebedrag van € 6.000 is voor een periode van vier jaar (2009/2012).

In Lisse organiseert stichting de Zevensprong de activiteit "zwemmen". Daarnaast worden ook de onderdelen les, wedstrijd, brevet, snorkelen en persluchtduiken aangeboden in Zwembad "De Lis".

Voor meer informatie over stichting de Zevensprong verwijzen wij u naar de website,

www.stichtingdezevensprong.nl.

Hockeyvereniging Hisalis

Bij hockeyvereniging Hisalis wordt G-hockey aangeboden. G-hockey bij Hisalis is bedoeld voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 7 tot 18 jaar, niet rolstoelafhankelijk, waarbij de verstandelijke beperking van dien aard is, dat zij niet mee kunnen met leeftijdsgenootjes binnen een regulier hockeyteam. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de website van hockeyvereniging Hisalis,

www.hchisalis.nl.

6.7 Ondersteuning bij nieuwe initiatieven gehandicaptensport in Lisse

Gemeente

De gemeente wil sportverenigingen/-organisaties ondersteunen die sportbeoefening door mensen met een beperking mogelijk willen maken. Ondersteuning doormiddel van het adviseren van sportverenigingen/-organisaties over bepaalde regelingen en ondersteunende organisaties. Daarnaast kan gedacht worden aan het bieden van ondersteuning bij de inzet van tijdelijke professionals, het bieden van ondersteuning voor deskundigheidsbevordering van vrijwilligers en/of leiding over hoe om te gaan met mensen met een beperking.

De gemeente zal contact onderhouden, samenwerken en zaken afstemmen met omliggende gemeenten over gemeenschappelijke vraagstukken zoals de vraag naar en aanbod van aangepast sporten, vervoer binnen en buiten gemeentegrenzen, (regionale) subsidiering en andere punten die om een gezamenlijke oplossing vragen.

Individuele voorzieningen

Alle zelfstandig wonende inwoners van Lisse, die als gevolg van een beperking beperkingen ondervinden bij activiteiten in het dagelijks leven, kunnen voor het compenseren van de hierdoor ontstane belemmeringen een beroep op de Wmo verordening doen. Aanvragen kunnen bij de ISD Bollenstreek worden gedaan.

Mensen met een beperking kunnen een gemaximeerde vergoeding krijgen vanuit de Wmo voor de aanschaf van een sportrolstoel. Daarnaast zijn er ook mogelijkheden voor mensen met een beperking om via het PGB sportvoorzieningen aan te schaffen.

Gehandicaptensplatform Lisse

Het Platform Gehandicaptensbeleid Lisse komt op voor de belangen van de mensen met een handicap in Lisse. Mensen met een handicap willen net als ieder ander zo gewoon en zelfstandig mogelijk leven en deelnemen aan het maatschappelijke verkeer, zonder daarbij meer geld te moeten uitgeven dan een ander.

Het platform komt op voor mensen met een handicap in Lisse en wijst mensen met een handicap de weg in de wirwar van regels en regelingen.

Het platform spant zich in om een situatie te bereiken waarin voor mensen met een handicap voldoende voorzieningen beschikbaar zijn en blijven en de kansen voor hen gelijk zijn aan die van hun medeburger in Lisse.

Doelstelling volgens artikel 2 van de statuten van het platform:

“De stichting stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan de totstandkoming en in standhouding van een samenhangend en voldoende ontwikkeld aanbod van activiteiten en voorzieningen op het terrein van lichamelijke-, zintuiglijke-, en orgaangehandicaptens, en al hetgeen hiertoe bevorderlijk kan zijn”.

Fonds gehandicaptensport

Fonds gehandicaptensport financiert jaarlijks honderden projecten om sport voor mensen met een beperking mogelijk te maken. Het Fonds stelt subsidies beschikbaar aan (sport)organisaties zonder winstoogmerk, voor de aanschaf van speciaal sport- en spelmateriaal, de financiering van sportevenementen en de realisering van specifieke bouwtechnische aanpassingen. Ook innovatieve projecten met als doel promotie of stimulering van sport voor mensen met een beperking komen voor een financiële bijdrage in aanmerking.

Gehandicaptensport Nederland

Het doel van de organisatie is zoveel mogelijk mensen met een beperking naar eigen wensen en mogelijkheden tot verantwoord sporten en bewegen te brengen. Daarbij is het streven om de sporter met een beperking een geaccepteerde en gelijkwaardige positie te geven binnen de sport in Nederland. Gehandicaptensport Nederland is dé organisatie als het gaat om het (doen) creëren en waarborgen van mogelijkheden om mensen met een handicap aan sport of bewegingsactiviteiten te laten deelnemen. Voor meer informatie over de organisatie verwijzen wij u naar de website, www.nebasnsg.nl.

Jeugdsportfonds Nederland

Deze organisatie wil financiële drempels wegnemen en zoveel mogelijk kinderen de gelegenheid geven om mee te kunnen doen aan actieve sportbeoefening.

MEE

MEE is een organisatie die zich inzet om de samenleving meer toegankelijk te maken voor mensen met een beperking door het geven van voorlichting en het signaleren van knelpunten. MEE biedt informatie, advies en professionele ondersteuning aan mensen met een beperking en chronische aandoeningen. MEE adviseert, ondersteunt en wijst de weg, dit kan zowel op individueel niveau als in groepsverband zijn.

7 (Top)sportevenementen

7.1 Bestaande (top)sportevenementen

Jaarlijks worden diverse (top)sportevenementen in Lisse georganiseerd. Een deel van deze sportevenementen keert jaarlijks terug. Andere sportevenementen worden slechts één keer in Lisse georganiseerd. Jaarlijks terugkerende sportevenementen zijn de avondvierdaagse, de harddraverij, de ter Specke Bokaal, de Hart van de Bollenstreek tour, het schoolbasketbaltoernooi en de verschillende toernooien onder andere georganiseerd door de voetbal-, tennis-, atletiek- en hockeyvereniging(en).

Uit de vragenlijst is duidelijk naar voren gekomen dat acht van de tien sportverenigingen/-organisaties in Lisse de afgelopen 3 jaar sportevenementen heeft georganiseerd (84%). Ook zijn acht van de tien sportverenigingen/-organisaties in Lisse van plan om in de toekomst (top)sportevenementen te organiseren.

7.2 (Top)sportevenementen en sportpromotie

(Top)sportevenementen vervullen verschillende functies: profileren van Lisse, voorbeeldfunctie voor inwoners en het is een instrument voor sportstimulering.

Imago / profileren

Sportevenementen dragen bij aan het imago van Lisse.

De gemeente wil nieuwe levensvatbare initiatieven om een (top)sportevenement te organiseren ondersteunen om zich te profileren als sportdorp.

De gemeente wil scoren met sportevenementen. Wat levert het op? Wat is het rendement van het sportevenement?

De gemeente Lisse voert een actief citymarketing beleid. Sport en in het bijzonder sportevenementen zijn een uitstekend middel om het citymarketing beleid verder uit te breiden. Sport bezit de unieke eigenschap om inwoners, bedrijven en bezoekers aan te trekken en aan en met elkaar te verbinden. De gemeente wil Lisse op de kaart zetten door middel van (top)sportevenementen.

Sportstimulering

(Top)sportevenementen hebben uitstraling naar de breedtesport toe: topsport stimuleert actieve sportdeelname.

7.3 Ondersteuning van sportevenementen

De gemeente Lisse verstaat onder sportevenementen:

“Evenementen die geen onderdeel uitmaken van een reguliere sportcompetitie, qua locatie verplaatsbaar kunnen zijn en voor het algemene publiek toegankelijk zijn”.

Subsidie voor (top)sportevenementen

De gemeente Lisse stimuleert de organisatie van (top)sportevenementen. Sportverenigingen kunnen in aanmerking komen voor een eenmalige subsidie voor nieuwe sportevenementen. Per sportevenement wordt maximaal € 1.000 verstrekt.

De subsidie is uitsluitend bedoeld voor evenementen die het sportklimaat in de gemeente Lisse bevorderen.

Subsidiecriteria

Het (top)sportevenement moet voldoen aan de volgende voorwaarden¹⁸:

- Het (top)sportevenement waarvoor subsidie wordt aangevraagd vindt plaats in Lisse;
- De vereniging en/of derden leveren een bijdrage;

¹⁸ De randvoorwaarden zullen opgenomen en verder uitgewerkt worden in de kaderverordening subsidies in de beleidsregel Maatschappelijke Activiteiten.

- Naast het sportevenement wordt er tevens een breedtesportactiviteit georganiseerd. Deze breedtesportactiviteit is bedoeld om niet leden kennis te laten maken met de sport door middel van bijvoorbeeld een clinic;
- De organisator van het sportevenement levert een bijdrage aan gemeentelijke en of sportpromotionele doeleinden. Te denken valt aan het logo van de gemeente Lisse op aankondigingen, spandoeken, advertenties en/of flyers.

In verband met de beperkte subsidiemogelijkheden voor (top)sportevenementen worden subsidieverzoeken gehonoreerd als aan alle voorwaarden voldaan wordt en het subsidieplafond nog niet bereikt is.

Aanvragen dienen uiterlijk drie maanden voor aanvang van het (top)sportevenement ingediend te worden bij de gemeente Lisse.

Jaarlijks terugkerende sportevenementen zoals uitwisselingen en toernooien komen niet in aanmerking voor een subsidie.

7.4 Sportgala

Jaarlijks organiseert het organisatiecomité sportverkiezingen Lisse in samenwerking met de gemeente Lisse het sportgala. Tijdens het sportgala staan de sporters, jong en oud, in teamverband of individueel centraal. De gemeente Lisse stimuleert de sport in haar gemeente en geeft met het sportgala een stimulans aan alle betrokkenen rondom sport en waardeert de sporters daarbij op hun sportieve prestaties, op ieder niveau. Tijdens het sportgala worden de beste sporters van het afgelopen jaar in het zonnetje gezet. Tevens wordt op het sportgala de sportvrijwilliger van het jaar gekozen, want zonder vrijwilligers heeft een sportvereniging geen bestaansrecht. Ook Lissese sporters die een (inter)nationale sporttitel hebben behaald worden tijdens het sportgala gehuldigd. Meer informatie over het sportgala en de nominatiecriteria zijn te vinden op www.lisse.nl.

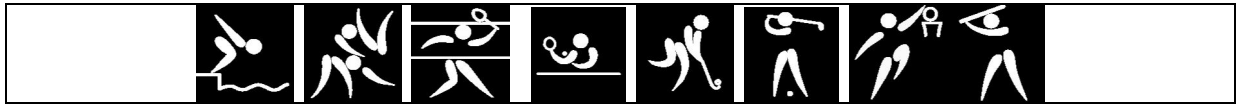
8 Uitvoering van het sportbeleid

In deze nota is het sportbeleid voor de komende vier jaren in hoofdlijnen beschreven. Voor de uitvoering van de nota zal een uitvoeringsplan opgesteld worden.

8.1 Financiën

De gemeenteraad heeft in de begroting 2010 in de meerjarenraming voor de komende vier jaar € 25.000 per jaar beschikbaar gesteld voor de uitvoering van deze nota. Het bedrag van € 25.000 zal verdeeld worden over de speerpunten.

Sportstimulering	€ 8.000,--
Ondersteuning gehandicapten sport	€ 9.000,--
Subsidie (top)sportactiviteiten/-evenementen	<u>€ 8.000,--</u>
Totaal budgetsportbeleid	€ 25.000,--

Bijlage

Bijlage I	Vragenlijst
Bijlage II	Samenvatting onderzoek Mulier Instituut sportdeelname van mensen met een beperking

Bijlage I: Vragenlijst

Algemene gegevens¹:

Naam vereniging:

Naam contactpersoon:

Postadres: Postbus:

Telefoon: Postcode:

Fax:

Email:

Website vereniging:.....

De aanwezige sport(en):

Samenstelling van de leden:

1. Kunt u aangeven hoe het ledenbestand van uw vereniging eruit ziet per 1 oktober 2009?

	Man	Vrouw	Totaal
Aantal leden t/m 18 jaar			
Aantal leden vanaf 18 t/m 55 jaar			
Aantal leden vanaf 55 jaar			
Totaal aantal leden			

2. Kunt u in percentages aangeven hoe het aantal prestatiesporters zich ongeveer verhoudt tot het aantal recreatiesporters in uw vereniging?

(Prestatiesporters stellen hun trainingen in dienst van het bereiken van een zo hoog mogelijke sportieve prestatie, maken eventueel deel uit van een selectie, slaan trainingen en wedstrijden zelden over. Recreatiesporters stellen het plezier tijdens het sporten voorop, geven aan de sociale contacten en gezelligheid een hogere prioriteit dan aan het behalen van sportieve prestaties, laten relatief makkelijk verstek gaan bij trainingen en wedstrijden).

Betrek in uw verdeling zowel jeugd als volwassenen.

Percentage prestatiesporters %

Percentage recreatiesporters %

3. Is uw ledenbestand de afgelopen 3 jaar gelijk gebleven, toegenomen of afgenomen?
- ☐ Gelijk gebleven *(ga door naar vraag 5)*
- ☐ Toegenomen
- ☐ Afgenomen
4. Het ledenbestand is toegenomen / afgenomen, omdat:
-
5. Wat is de verwachting van uw vereniging ten aanzien van het ledenbestand voor de komende vier jaar?
- ☐ Het ledenbestand zal sterk dalen
- ☐ Het ledenbestand zal dalen
- ☐ Het ledenbestand zal ongeveer gelijk blijven *(ga door naar vraag 7)*
- ☐ Het ledenbestand zal stijgen
- ☐ Het ledenbestand zal sterk stijgen
6. Reden van wijziging in het ledenbestand:
-

Accommodatie

7. Huurt uw vereniging sportaccommodatie(s), -veld(en), -zalen of andere sportlocaties bij de gemeente?
- ☐ Ja
- ☐ Nee *(ga door naar vraag 9)*
8. Hoe tevreden is uw vereniging over het algemeen over de gemeentelijke sportaccommodatie(s), -veld(en), -zalen of sportlocatie, die uw vereniging huurt? *(Graag aankruisen wat voor uw vereniging van toepassing is)*

	Zeer tevreden	Tevreden	Neutraal	Ontevreden	Zeer Ontevreden
Betaalbaarheid					
Beschikbaarheid					
Bereikbaarheid					
Sociale veiligheid					

Organisatie en Beleid

9. Beschikt uw vereniging momenteel over voldoende vrijwilligers?

- ☐ Ja (*ga door naar vraag 12*)
- ☐ Nee

10. Wat is volgens u de belangrijkste reden van het vrijwilligerstekort bij uw vereniging?

- ☐ Onevenwichtige leeftijdsopbouw van onze leden
- ☐ De beperkte bereidheid om zich als vrijwilliger in te willen zetten
- ☐ Een tekort aan expertise van vrijwilligers
- ☐ Anders, namelijk:

11. Op welke gebied is er een tekort aan vrijwilligers? (kantinepersoneel, schoonmakers, kader)

.....

12. Beschikt uw vereniging momenteel over voldoende trainers? (instructeurs, docenten, leraren)

- ☐ Ja (*ga door naar vraag 14*)
- ☐ Nee

13. Wat is volgens uw vereniging de belangrijkste reden voor dit tekort?

.....

14. Wat is op dit moment het belangrijkste knelpunt / punt van zorg voor uw vereniging? *Graag per kolom 1 knelpunt aankruizen.*

Belangrijkste knelpunt	2 ^{de} knelpunt	3 ^{de} knelpunt
☐ Leden	☐ Leden	☐ Leden
☐ Kader	☐ Kader	☐ Kader
☐ Financiën	☐ Financiën	☐ Financiën
☐ Accommodatie	☐ Accommodatie	☐ Accommodatie
☐ Overig	☐ Overig	☐ Overig
	☐ Geen 2 ^{de} (knel)punt	☐ Geen 3 ^{de} (knel)punt

☐ Geen knelpunten / zorgen (*ga door naar vraag 16*)

15. Kunt u per knelpunt aangeven wat het knelpunt inhoudt?

Knelpunt 1:

Knelpunt 2:

Knelpunt 3:

16. Hoe beschrijft u de financiële positie van uw vereniging?

- ☐ Zorgwekkend
- ☐ Minder gezond
- ☐ Redelijk
- ☐ Gezond
- ☐ Zeer gezond

17. Heeft uw vereniging een beleidsplan?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

18. Heeft uw vereniging een specifiek jeugdbeleid?

- ☐ Ja
- ☐ Nee (*ga door naar vraag 20*)

19. Op welke manier voert uw vereniging het jeugdbeleid uit? *(meerdere antwoorden zijn mogelijk)*

- ☐ Er is een jeugdsportcoördinator aangesteld
- ☐ De vereniging beschikt over een jeugdcommissie
- ☐ Een bestuurlid houdt zich specifiek bezig met de jeugdsport
- ☐ Er zijn specifiek jeugdtrainers aangesteld
- ☐ Anders, namelijk:

20. Heeft uw vereniging een specifiek 55+ beleid (ouderen/seniorenbeleid)?

- ☐ Ja
- ☐ Nee *(ga door naar vraag 22)*

21. Op welke manier voert uw vereniging het 55+ beleid uit? *(meerdere antwoorden zijn mogelijk)*

- ☐ Er is een 55+ coördinator aangesteld
- ☐ De vereniging beschikt over een 55+ commissie
- ☐ Een bestuurlid houdt zich specifiek bezig met de 55+ sport
- ☐ Er zijn specifiek 55+ trainers aangesteld
- ☐ Anders, namelijk:

Gehandicaptensport¹⁹

Onder gehandicapten worden verstaan mensen met een lichamelijke handicap (al dan niet rolstoelgebonden), een verstandelijke handicap of een zintuiglijke handicap (blind, slechtziend, doof of slechthorend).

22. Vindt u dat gehandicapten in principe bij uw vereniging moeten kunnen sporten?

- ☐ Ja

¹⁹ Vragen over gehandicaptensport uit onderzoeksrapport gemeente Zwolle

- ☐ Nee
- ☐ Geen mening

23. Vindt u het de verantwoordelijkheid van uw vereniging om sportbeoefening door gehandicapten mogelijk te maken?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Geen mening

24. Beschikt uw vereniging over de volgende voorzieningen die sportbeoefening door gehandicapten mogelijk maken? (Graag aankruizen wat voor uw vereniging van toepassing is.)

Voorzieningen	beschikbaar	Niet beschikbaar, wel behoefte aan	Niet beschikbaar, geen behoefte aan
Accommodatie die toegankelijk is voor sporters met een handicap			
Deskundige begeleiders/trainers/vrijwilligers die sporters met een handicap kunnen begeleiden			
Inzet van extra begeleider/trainers/vrijwilligers			
Speciale lessen/groepen voor sporters met een handicap			
Speciale sportmaterialen/hulpmiddelen (bv. sportrolstoel, tillift en tandemracefiets)			
Medische ondersteuning			
Financiële tegemoetkoming voor sporters met een handicap m.b.t. bijv. vervoerskosten, contributie			

25. Beschikt de accommodatie waar uw vereniging gebruikt van maakt over de volgende voorzieningen die de accommodatie toegankelijk maakt voor sporters met een handicap? (Graag aankruizen wat voor uw vereniging van toepassing is.)

Voorzieningen	beschikbaar	Niet beschikbaar, wel behoefte aan	Niet beschikbaar, geen behoefte aan
Toegankelijk entree			
Gehandicapten parkeerplaats(en)			
(ver)brede deuren			
Rolstoeltoegankelijk toilet			
Toegankelijke kantine			
Geen drempels			
Gewone lift/ traplift			
Anders, namelijk			

26. Welke maatregelen heeft uw vereniging genomen om sportbeoefening door gehandicapten mogelijk te maken en/of te stimuleren? (Graag aankruizen wat voor uw vereniging van toepassing is.)

Maatregelen	
Toegankelijk maken accommodatie voor sporters met een handicap	
Begeleiders/trainers/vrijwilligers leren hoe ze sporters met een handicap kunnen begeleiden	
Speciale lessen/groepen voor sporters met een handicap	
Samenwerken met bv. welzijn- en/of zorginstanties	
Aanbieden van nieuwe takken van sport	
Lagere contributie voor sporters met een handicap	
Medische ondersteuning	
Geen maatregelen getroffen	

27. Hoe heeft uw vereniging deze maatregelen gefinancierd?

☐ Contributie

- ☐ Subsidie van
- ☐ Sponsoring
- ☐ Anders, namelijk

28. Reden(en) waarom uw vereniging geen maatregelen neemt om sportbeoefening door gehandicapten mogelijk te maken / te stimuleren?

- ☐ Geen behoefte aan / geen vraag naar
- ☐ Geen geld voor
- ☐ Kunnen geen extra begeleiders / trainers / vrijwilligers vinden
- ☐ Niet mogelijk om accommodatie toegankelijk te maken
- ☐ Niet nodig, aangepast sporten is al mogelijk bij onze vereniging
- ☐ We weten niet welke maatregelen we kunnen nemen
- ☐ Andere reden(en), namelijk

29. Krijgt uw vereniging ondersteuning om sportbeoefening door gehandicapten mogelijk te maken?

- ☐ Ja, van sponsors
- ☐ Ja, van
- ☐ Nee, maar we hebben wel behoefte aan ondersteuning
- ☐ Nee en we hebben ook geen behoefte aan ondersteuning

30. Aan welke ondersteuning heeft uw vereniging behoefte?

- ☐ Advies
- ☐ Financiële ondersteuning
- ☐ Begeleiding
- ☐ Samenwerkingsverbanden
- ☐ Andere ondersteuning

Activiteiten en evenementen

31. Heeft uw vereniging in de afgelopen 3 jaar (sport) activiteiten / evenementen georganiseerd waarbij deelname openstond voor niet-leden?

(schooltoernooien, trimlopen, ledenwervingsacties, bedrijfswedstrijden, NK's en WK's)

☐ Ja (ga door naar vraag 33)

☐ Nee

32. Waarom heeft uw vereniging geen activiteiten / evenementen georganiseerd waarbij deelname openstond voor niet-leden? (Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

☐ Onvoldoende kader / vrijwilligers

☐ Onvoldoende financiële middelen

☐ Geen interesse

☐ Geen accommodatie beschikbaar

☐ Onvoldoende ondersteuning van de gemeente

☐ Anders, namelijk

33. Is uw vereniging van plan om in de komende 4 jaar sportactiviteiten/-evenementen te organiseren?

☐ Ja

☐ Nee

☐ Misschien

34. Heeft uw vereniging het afgelopen jaar (seizoen) samengewerkt met andere sportverenigingen in Lisse?

☐ Ja

☐ Nee

35. Heeft uw vereniging het afgelopen jaar (seizoen) samengewerkt met de gemeente?

- ☐ Ja
- ☐ Nee (*ga door naar vraag 38*)

36. Geef op een schaal van 1 t/m 5 aan wat de intensiteit van deze samenwerking was? (*Graag het getal omcirkelen wat voor uw vereniging van toepassing is*)

Oppervlakkige samenwerking zeer intensieve samenwerking

1 2 3 4 5

37. Waar had de samenwerking betrekking op?

.....

.....

38. Waar streeft uw vereniging de komende vier jaar naar?

(*Meerdere antwoorden zijn mogelijk*)

- ☐ Substantiële groei van het ledenbestand
- ☐ Verbetering van het prestatieniveau
- ☐ Verbeteren van de organisatiestructuur
- ☐ Gericht doelgroepenbeleid (vraaggestuurd)
- ☐ Verbetering van de kwaliteit van het sporttechnisch kader
- ☐ Substantiële groei van het aantal vrijwilligers
- ☐ Verbetering van de kwaliteit van de vrijwilligers
- ☐ Uitbreiding van het aantal betaalde medewerkers
- ☐ Intensiveren van de relatie / samenwerking met andere verenigingen
- ☐ Verbetering van de kwaliteit van het sportaanbod
- ☐ Uitbreiding van sportaanbod gericht op andere sporten
- ☐ Uitbreiding van sportaanbod gericht op gehandicaptensport
- ☐ Uitbouwen van sponsorgelden
- ☐ Uitbouwen van nevenactiviteiten
- ☐ Organiseren van grote (top)sportevenementen
- ☐ Anders, namelijk
- ☐ Handhaven van de huidige situatie

39. Welke knelpunten verwacht uw vereniging bij het realiseren van de ambities?
(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- ☐ Ledenaantal
- ☐ Ledenopbouw
- ☐ Bestuurlijk organisatorisch
- ☐ Financieel
- ☐ Accommodatie
- ☐ Vrijwilligers
- ☐ Technisch kader
- ☐ Anders, namelijk

Hieronder heeft u nog ruimte voor opmerkingen

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bijlage II: Samenvatting onderzoek Mulier Instituut

Sportdeelname van mensen met een lichamelijke beperking

Het onderzoek van het Mulier Instituut heeft inzicht gegeven in de sportparticipatie van verschillende groepen mensen met een beperking.

Mensen met een beperking sporten steeds vaker, maar de sportdeelname van mensen met een beperking blijft een stuk lager dan de sportdeelname van mensen onder beperking. De sportdeelname van mensen met een lichamelijke beperking, van mensen met een verstandelijke beperking en kinderen met een handicap ligt lager dan die van mensen zonder handicap. Er zijn echter wel verschillen geconstateerd als gekeken wordt naar de mate en aard van de handicap en naar leeftijd. Hoe ernstiger de handicap, hoe minder sportief actief men is. De sportdeelname onder jongeren is hoger dan die onder ouderen.

De meest beoefende sporten onder mensen met een lichamelijke handicap zijn zwemmen, fitness/aerobics, wandelsport, toerfietsen/wielrennen en hardlopen/joggen.

Als mensen met een handicap eenmaal sporten dan zijn de verschillen met niet-gehandicapten qua frequentie beperkt. Wel zijn sporters zonder handicap vaker lid van een sportvereniging (53%) dan licht gehandicapten (35%) en matig of ernstig gehandicapten (29%).

Motieven om te sporten zijn voor de lichamelijk gehandicapten, overeenkomstig sporters zonder handicap, zijn vooral gelegen in gezondheid/fitheid (79%). Daarna volgen plezier en ontspanning en het opdoen of onderhouden van sociale contacten. Behalve stimulansen vanuit de persoon zelf speelt ook de sociale omgeving van mensen met een lichamelijk handicap een rol bij het stimuleren van de sportdeelname. Drie vijfde van lichamelijk gehandicapte sporters ervaart knelpunten bij het sporten. Deze knelpunten hebben vooral te maken met persoonlijke factoren (gezondheid).

Omgevingsknelpunten spelen een iets bescheidenere rol (bekendheid aanbod, vervoer, kosten, aanvragen hulpmiddelen). Ook bij niet-sporters spelen de persoonlijke factoren een belangrijkere rol bij het niet sporten dan de omgevingsfactoren. Het vooral om een gebrek aan motivatie (verstandelijk gehandicapten) en gezondheidsredenen (lichamelijk gehandicapten).

Sportdeelname van mensen met een verstandelijke handicap

Het Mulier Instituut heeft ook onderzoek gedaan naar de sportdeelname van mensen met een verstandelijke handicap. Mensen met een verstandelijke handicap sporten minder vaak dan mensen zonder handicap.

Opvallend is dat mensen met een lichte verstandelijke handicap minder vaak sporten dan mensen met een matige verstandelijke handicap. Een mogelijke verklaring volgens het Mulier Instituut is dat matig verstandelijk gehandicapten vaker in instellingen wonen en instellingen relatief vaker sport- en beweegactiviteiten aanbieden. Mensen met een lichte verstandelijke handicap zijn voor hun sportdeelname waarschijnlijk meer op zichzelf aangewezen, omdat zij vaker zelfstandig wonen. Verstandelijk gehandicapten beoefenen het vaakst zwemmen, fitness, dansen, paardensport en gymnastiek. Twee vijfde van de mensen met een verstandelijke handicap is lid van een sportvereniging; dat percentage is lager dan bij mensen zonder handicap, maar hoger dan bij mensen met een lichamelijke handicap. Verstandelijk gehandicapten zijn het vaakst lid van een reguliere sportvereniging met een aparte groep voor mensen met een verstandelijke handicap.

De belangrijkste redenen dat mensen met een verstandelijke handicap sporten, zijn het plezier en de ontspanning en daarna hun gezondheid. Het merendeel van de sporters met een verstandelijke handicap krijgt hulp en ondersteuning bij het sporten en wordt door de sociale omgeving gestimuleerd om te gaan sporten en bewegen.

De helft van de sporters met een verstandelijke beperking ervaart knelpunten en belemmeringen bij het sporten. Dit zijn net als bij sporters met een lichamelijke handicap vooral persoonlijke belemmeringen (gezondheidsaspecten). Gebrek aan motivatie is de belangrijkste reden voor mensen met een verstandelijke handicap om niet aan sport te doen.

Naast het wegnemen van praktische drempels (in het aanbod, het vervoer, financiën) lijkt het gericht stimuleren en kweken van interesse in en kennis over (de effecten van) sport volgens het Mulier Instituut de meest kansrijke investering om niet-sporters tot sportdeelname te bewegen.

Sportdeelname van kinderen met een handicap

Het Mulier Instituut heeft een lichte achterstand geconstateerd in de sportdeelname (buiten schooltijd) van kinderen met een matig of ernstige lichamelijke handicap ten opzichte van kinderen zonder handicap. De achterstand voor gehandicapte kinderen die het speciaal onderwijs volgen is nog groter. Als kinderen sporten, doen zij dat vooral vanwege het plezier en de ontspanning en de gezelligheid. Bij kinderen in het speciaal onderwijs is sprake van een beweegachterstand. Dit zijn hem voornamelijk in het vervoer naar school. Bijna alle kinderen worden naar school gebracht met een taxibusje. Als kinderen met een handicap niet sporten, komen zij op school in ieder geval wel in contact met sport, want op de meeste scholen voor speciaal onderwijs krijgen de kinderen gemiddeld twee lessen bewegingsonderwijs.

60 procent van de ouders ervaart problemen bij het sporten van hun kind. Belangrijkste knelpunt is dat kinderen zich volgens de ouders niet op hun gemak voelen tussen de andere sporters. Ouders en scholen geven aan dat de meeste regelingen en voorzieningen onvoldoende zijn afgestemd op kinderen met een handicap.

Het merendeel van de niet-sportende kinderen heeft wel een sportwens. Zwemmen, voetballen en paardrijden zijn zowel bij sporters als bij kinderen met een sportwens de meest populaire sporten.

ⁱ Enkele vragen zijn overgenomen uit de vragenlijst Sportverenigingen in Tilburg en van het NIGZ.